

37'01
ปี 2434
๖

ความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษา 3

ปริญญาโท

ของ

บุญนำ นวลละออง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
๒๕๒๗

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต

กันยายน 2527

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

155968

13 กพ. 2528

ความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3

๑

บทคัดย่อ

ของ

บุญนา นวลละออง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2527

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ (1) เพื่อศึกษาความต้องการในการนิเทศการสอน วิชาสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ในด้านหลักสูตรและการสอน และด้านเทคนิคการนิเทศการสอน (2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษา โดยจำแนกตามวุฒิ ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 3 จำนวน 252 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งพวก (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนได้แก่ รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูสอนสังคมศึกษา ความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา และความต้องการอื่น ๆ และขอเสนอแนะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ t-test และ F-test

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. รายละเอียดเกี่ยวกับครูสอนสังคมศึกษาพบว่า ร้อยละ 51.59 เป็นชายส่วนมากมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ และส่วนมากมีประสบการณ์ในการสอนสังคมศึกษาน้อย (ต่ำกว่า 10 ปี)

2. ความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา ครูสังคมศึกษาต้องการการช่วยเหลือในด้านหลักสูตร และการสอนระบับมากในเรื่องการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา วิธีสอนและเทคนิคการสอน การวัดผลและการประเมินผล ครูสังคมศึกษาต้องการการช่วยเหลือในด้านเทคนิค ในด้านกรนิเทศการสอนระบับมากในเรื่องเนื้อหาที่ต้องการให้มีการฝึกอบรมหรือนิเทศ คุณสมบัติของผู้นิเทศการสอนและบุคลากรที่จะหากรนิเทศการสอน

ผลการทดสอบสมมุติฐานเพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษาโดยจำแนกตามวุฒิ ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน ปรากฏว่าครูสอนสังคมศึกษามีความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความต้องการอื่น ๆ พบว่า ครูสอนสังคมศึกษามีความต้องการให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับหลักสูตรและประมวลการสอน เนื้อหาวิชา งบประมาณและต้องการสอนวิชาที่ตรงกับความสามารถ

TEACHERS' NEEDS IN TEACHING SUPERVISION OF SOCIAL
STUDIES AT THE SECONDARY LEVEL IN
EDUCATION REGION 3

AN ABSTRACT

BY

BOONNUM NOALLAONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
September 1984

The purposes of this study were; 1) to study the teachers' needs in teaching supervision of social studies at the secondary level in education region 3, in the aspect of curriculum and instruction and supervision techniques, and 2) to compare the teachers' needs in supervision of social studies classified by qualification, experience, and size of school.

The study samples selected by stratified random sampling consisted of 252 social studies teachers in secondary level in education region 3. The questionnaires, the research instrument, consisted of 3 parts, which were 1) the detail of social studies teachers' personal information, 2) the teachers' needs in teaching supervision, and 3) other teachers' needs and suggestion. Percentage, t-test, and F-test were statistically employed to analyze the data.

The results of the study revealed that .

1. As for the aspect of social studies teachers' personal information, 51.59 percents of the teachers were males, and most of the teachers obtained bachelor's degree. They were teaching in the large-sized school, and had their teaching experience less than ten years.

2. As for the aspect of the needs of social studies teaching supervision, Social studies teachers needed help in high level of curriculum and instruction in the area of using curriculum and content, teaching methodology and techniques, and also measurement and evaluation.

Social studies teachers needed help in high level supervision techniques in the area of intensive training or supervision, in the area of characteristic of supervisors, and also in the area of personal qualification.

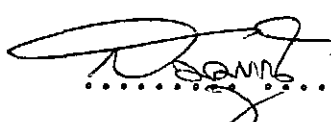
According to the comparison of the teachers' needs in social studies teaching supervision classified by qualification, experience, and size of school there were no significant difference

3. As for the aspect of the other needs social studies teachers desired to have the curriculum, the syllabus, the contents, and the budget improved. They needed to teach any major subjects relevant to their ability.

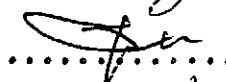
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

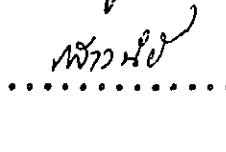
คณะกรรมการสอบ

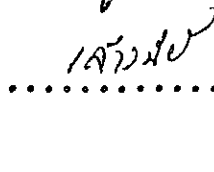
 รุ่งทนต์ สอนchai ประธาน

 รุ่งทนต์ สอนchai ประธาน

 ปิเชต สอนchai กรรมการ

 ปิเชต สอนchai กรรมการ

 ปิเชต สอนchai กรรมการ

 ปิเชต สอนchai กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือ และแนะนำอย่างดียิ่ง จาก
รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรูเนตร บัณฑิต
ที่กรุณาให้คำปรึกษา พร้อมทั้งแนวคิด และข้อเสนอแนะในการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์จิตรลดา กิวิรัตน์ และอาจารย์มาลี โตสกุล
ที่กรุณาตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะในการสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ภิญโญ ต้นพิทยาคุปต์ อาจารย์พูลศักดิ์ โชติพานิช
ที่ได้การสนับสนุน และให้ข้อเสนอแนะที่ดีตลอดมา

ขอขอบคุณ คุณพิภพราย คุณพีสมใจ สุวรรณมิตร คุณพีลัจจา ศรีเจริญ และ
คุณวิไลลักษณ์ วุฒิสักดิ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนทุกท่าน ระดับมัธยมศึกษา ในเขต
การศึกษา 3 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งขอขอบคุณผู้มีส่วนช่วยเหลือ
การวิจัยครั้งนี้ที่ผู้วิจัยมิได้ประกาศนาม

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ขอบคุณพี่และน้อง ๆ ทุกคน
ที่มีส่วนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

บุญนา นวลละออง

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย	4
	ความสำคัญของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	คานิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	ความหมายของการนิเทศการึกษา	9
	ประเภทของการนิเทศการึกษา	12
	จุดมุ่งหมายของการนิเทศการึกษา	13
	หลักพื้นฐานในการนิเทศการึกษา	19
	ลักษณะงานนิเทศการึกษา	21
	บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์	24
	วิธีการนิเทศการึกษาของศึกษานิเทศก์	28
	งานของศึกษานิเทศก์	31
	ประโยชน์ของการจัดการนิเทศการึกษา	33
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
	งานวิจัยภายในประเทศ,.....	35
	งานวิจัยในต่างประเทศ	42
	สมมติฐานในการวิจัย	45

3	วิธีดำเนินการวิจัย	46
	ประชากร	46
	กลุ่มตัวอย่าง	46
	ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย	47
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
	วิธีการรวบรวมข้อมูล	53
	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	53
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
	การวิเคราะห์ข้อมูล	59
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101
	ความมุ่งหมายในการวิจัย	101
	วิธีดำเนินการวิจัย	101
	การวิเคราะห์ข้อมูล	101
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	102
	อภิปรายผลการวิจัย	107
	ข้อเสนอแนะ	114
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	117
	บรรณานุกรม	118
	ภาคผนวก	125
	ก แบบสอบถาม	126
	ข โรงเรียนกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	145

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	6
2	แสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง	60
3	แสดงอายุของกลุ่มตัวอย่าง	61
4	แสดงสถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง ..	62
5	แสดงจำนวนนักเรียนในโรงเรียน ที่กลุ่มตัวอย่างหาการสอนอยู่ ...	62
6	แสดงวิิธีทางการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	63
7	แสดงประสบการณ์ในการสอนสังคมศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	63
8	แสดงจำนวนคาบต่อสัปดาห์ในการสอนของกลุ่มตัวอย่าง	64
9	แสดงระดับชั้นที่สอนของกลุ่มตัวอย่าง ...	65
10	แสดงถึงสาเหตุที่สอนสังคมศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ...	66
11	แสดงถึงเหตุผลที่ไม่อยากสอนสังคมศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	67
12	แสดงถึงวิชาเอกหรือสาขาวิชาที่เลือกมาของกลุ่มตัวอย่าง	68
13	แสดงถึงงานพิเศษที่หา นอกเหนือจากการสอนของกลุ่มตัวอย่าง	69
14	แสดงถึงระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง	70
15	แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในกลุ่มตัวอย่าง ..	71
16	แสดงถึงสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง	72
17	แสดงถึงการเข้าร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ..	73
18	แสดงความต้องการการช่วยเหลือในด้านการใช้หลักสูตรและเนื้อหา วิชาสังคมศึกษา	74
19	แสดงความต้องการการช่วยเหลือในด้านวิธีสอนและเทคนิคการสอน ...	76
20	แสดงความต้องการ การขายหนังสือในด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ในการ ประกอบการสอน	78

21	แสดงความต้องการการช่วยเหลือในด้านการวัดผลและการประเมินผล ..	80
22	แสดงความต้องการวิธีการนิเทศการสอน	82
23	แสดงความต้องการให้มีการจัดบุคลากรที่จะทำการนิเทศการสอน	83
24	แสดงคุณสมบัติของผู้ที่จะทำการนิเทศการสอน	84
25	แสดงความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาในการฝึกอบรม หรือนิเทศการศึกษา ..	85
26	แสดงความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา	86
27	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาของ ครูสังคมศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน	88
28	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษา ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน	90
29	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาของ ครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน	92
30	แสดงถึงสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างต้องการปรับปรุงก่อน ในการเรียนการสอน	94
31	แสดงถึงรายวิชาที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้ปรับปรุงในด้านเนื้อหา และวิธีสอน	95
32	แสดงความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการสอนในหมวดสังคมศึกษา	96
33	แสดงความต้องการในการปรับปรุงการเรียนการสอนสังคมศึกษาใน โรงเรียน	97
34	แสดงความต้องการอื่น ๆ	98
35	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษา	99

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา จึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพดี เพื่อผลิตคนให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ (ละออง เสงี่ยมประชา 2519 : 1) การศึกษาจึงมีความสำคัญอันดับแรก และเป็นภาระกิจที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของรัฐ (กองส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษาศึกษา 2520 : 110) แต่การศึกษาของไทยเท่าที่ผ่านมายังไม่บรรลุความมุ่งหมายเพราะสาเหตุหลายประการ เป็นอันว่า บุคลากร เครื่องมือ เครื่องใช้ในการเรียนการสอน หนังสือ และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ อีกทั้งวิธีสอนของครูส่วนมากเน้นการท่องจำ (วีระ บุญยมโนวาท 2517 : 217) การเรียนการสอนเท่าที่ผ่านมานักเรียนส่วนมากยังมีความรู้ไม่ได้มาตรฐาน (กรมวิชาการ 2517 : 16) แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่แล้วก็ตาม ประสิทธิภาพการเรียนการสอนก็ยังไม่ดีขึ้นเท่าที่ควร ขอบเขตของส่วนมากเกิดจากครูผู้สอนยังใช้วิธีสอนแบบหลักสูตรเก่า คือ ยังไม่คอยเข้าใจถึงวิธีสอน (เอกวิทย์ ๓ กลาง 2523 : 4) ครูจึงควรหาความเข้าใจให้ถ่องแท้ว่า การสอนคือการหาวิธีในการใช้เนื้อหาเป็นพาหนะใหญ่เรียนมีพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมาย (สมบุญรัตน์ ชิตพงศ์ 2523 : 1) ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักแสวงหาความรู้ รู้จักช่วยเหลือตัวเอง และทำงานร่วมกับคนอื่นได้เป็นอย่างดี ย่อมเป็นการช่วยสร้างเสริมให้นักเรียนเป็นคนที่มีสมบูรณ์ และนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของสังคม และประเทศชาติในที่สุด

การฝึกให้นักเรียนคิดเป็น ทาเป็น รู้จักทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างคืบหน้าเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของวิชาสังคมศึกษา ฉะนั้นครูสอนจึงจะทองแสงหาวิธีการสร้างเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีของประเทศ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด รู้แนวทางที่จะปฏิบัติตนให้เหมาะสมในสังคม ช่วยให้เกิดเกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญา ทักษะ และคุณค่า เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสมยิ่งขึ้น มีหลักสูตรประจำใจ เป็นเครื่องยึดถือ ตลอดจนสามารถนำไปปฏิบัติในการแก้ปัญหาชีวิตได้ ไม่ตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาชวนเชื่อ รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ อยู่ในกรอบของวัฒนธรรมประเพณีอันดีของไทย วิชาชีวิตและแสดงบทบาทในสังคมได้เหมาะสมตามสิทธิหน้าที่ของตนตามระบอบประชาธิปไตย และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบ้านเมือง (ภนิชา คุสฤต 2518 : 3) กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญอันนี้ จึงกำหนดให้วิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาบังคับของหลักสูตร ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องเรียน มีเนื้อหา เวลา และหน่วยการเรียนรู้มากกว่าทุกวิชาในหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 65) และตามประกาศของทบวงมหาวิทยาลัย กำหนดให้วิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาหนึ่งที่นักเรียนสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 จะต้องสอบเพื่อคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย 2526 : ไม่มีเลขหน้า)

การสอนวิชาสังคมศึกษาให้ประสบผลตามความคาดหวังนั้นเป็นเรื่องยากมาก และจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้าน คือ หลักสูตร วิธีสอน แบบเรียน อุปกรณ์การสอน ทั่วครู นักเรียน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับวิธีสอน ครูต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและในปัจจุบันนี้ ถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่แล้วก็ตาม แต่ครูสอนสังคมศึกษายังคงใช้วิธีสอนแบบยัดเขยื้อนและเน้นเนื้อหาวิชา มากกว่าที่จะให้ผู้เรียนคิดเป็น ลักษณะการเรียนการสอนเป็นแบบให้ผู้เรียนท่องจำเนื้อหามากกว่าหาความเข้าใจ จึงมีผลทำให้ผู้เรียนจำแต่เนื้อหาที่ได้รับ แต่ไม่สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้

เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งลักษณะของการสอนที่ดีนั้น ผู้สอนต้องไม่เป็นผู้ออกคำสั่งทุกอย่างแก่ผู้เรียน แต่เป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนด้วยตัวของเขาเอง (ละออ การุณยนิธิ และคณะ ๒๕๑๘ : ๔๓) และในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องอาศัยการนิเทศการศึกษาก่อนที่ผู้ที่มีความสามารถในการสอนตามลักษณะของวิชานั้น ๆ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะประสพความสำเร็จของการศึกษาทุกระดับชั้น ประสบผลสำเร็จตามจุดหมายของการศึกษาได้เป็นอย่างดี แต่ในการนำเอาการนิเทศการศึกษาเพื่อแก้ปัญหการเรียนการสอนในปัจจุบันนี้ยังประสบปัญหาอยู่มากพอสมควร

สำหรับการดำเนินการนิเทศการศึกษาในส่วนภูมิภาคนั้นยังประสบปัญหาเช่นเดียวกัน ซึ่งกรมสามัญศึกษาก็ได้พยายามแก้ปัญหา และในขณะเดียวกันก็พยายามปรับปรุงงานด้านนี้ให้มีประสิทธิภาพพอสมควร แต่การนิเทศการศึกษาก็ยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย และยังมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอ (โง้ว รอดทอง ๒๕๒๑ : ๑) ปัญหาการนิเทศการศึกษา (นิพนธ์ ไทพวนิช ๒๕๒๖ : ๑๓-๑๖) มีดังนี้

1. ครูส่วนมากไปชอบการนิเทศการสอน ถึงแม้ว่าจะมีระเบียบ หรือนโยบายระบุไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องได้รับการนิเทศ ครูส่วนใหญ่มีทัศนคติในทางลบต่อการนิเทศการสอน และมีภาพคิดเห็นว่าการนิเทศการสอนไม่ช่วยในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการสอนให้ดีขึ้น

- 2 ปัญหาความต้องการในการนิเทศโดยทั่ว ๆ ไปนั้นเป็นความต้องการของศึกษานิเทศก์เองที่ต้องปฏิบัติงานตามหน้าที่ มากกว่าเป็นความต้องการของครูที่จะขอรับการนิเทศการสอน

3. ครูมีความรู้ดีกว่าศึกษานิเทศก์ช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูได้น้อย การแนะนำไม่ตรงกับความต้องการของครู การนิเทศและการตรวจเยี่ยมโรงเรียน สังเกตการสอน การประชุม การแนะนำด้านการเรียนการสอน การแนะนำรายหมวดวิชา การพบปะสังสรรค์กับครู การประเมินผลการศึกษา การวิเคราะห์ทดลองค้นคว้า การผลิตเอกสารทางวิชาการ การจัดศูนย์วัสดุ การจัดบรรยายทางวิชาการยังมีน้อย และไม่ตรงกับความต้องการของครู ทัศนคติโดยทั่วไปของครูที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จึงไม่เป็นไปในทางที่ดี (ธีรเทพ ทองสถิตย์ 2515 : ฉ)

จากความรู้สึกของครูและบุคคลทั่วไปดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงควรจะได้พิจารณาแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นเพื่อการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และการแก้ปัญหานั้นควรดูจากฝ่ายครูผู้รับการนิเทศบ้างว่า ต้องการการนิเทศอย่างไร มีองค์ประกอบอะไรบ้างที่ทำให้ครูสอนสังคมศึกษาได้ทำการปรับปรุงเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เขตการศึกษา 3 มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาของภูมิภาคส่วนนี้ การศึกษาถึงความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการให้ได้แนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาของเขตการศึกษา 3 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษา ของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ในด้านหลักสูตรการสอน และเทคนิคการนิเทศการสอน

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษาของครูที่มีวุฒิ ประสบการณ์ และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึง สภาพความต้องการในการนิเทศการสอน
 สังคมศึกษาของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ซึ่งจะเน้นประโยชน์
 ต่อเจ้าหน้าที่นิเทศการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการ
 วางแผนและกำหนดนโยบายการดำเนินงานการนิเทศการสอนสังคมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
 ยิ่งขึ้น เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรได้อย่างแท้จริง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียน
 มัธยมศึกษา ของกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 3 จาก 5 จังหวัด ซึ่งมีโรงเรียน
 130 โรงเรียน และครูผู้สอนสังคมศึกษา 932 คน และกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบ
 Striclucua Pandom Sampling จำนวน 252 คน และศึกษาเฉพาะครูที่กำลังสอน
 วิชาสังคมศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สงขลา	224	65
พัทลุง	142	42
นครศรีธรรมราช	308	80
สุราษฎร์ธานี	166	44
ชุมพร	92	21
รวม	932	252

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ

2.1.1 ขนาดโรงเรียน

2.1.2 วุฒิ

2.1.3 ประสบการณ์

2.2 ตัวแปรตาม

ความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา

2.2.1 ในด้านหลักสูตร และการสอน

2.2.2 ในด้านเทคนิคการนิเทศการสอน

กานนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการในการนิเทศการสอน หมายถึง สิ่งที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษา เห็นว่าสามารถช่วยแก้ปัญหา และปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1.1 ด้านหลักสูตรและการสอน หมายถึง ความต้องการการนิเทศเกี่ยวกับ หลักสูตรและเนื้อหาวิชา วิธีสอนและเทคนิคการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน การวัดผลและประเมินผล

1.2 ด้านเทคนิคการนิเทศการสอน หมายถึง ความต้องการการนิเทศเกี่ยวกับ วิธีการในการนิเทศการสอน บุคลากรที่ทำการนิเทศการสอน คุณสมบัติของผู้นิเทศการสอน ความต้องการในการฝึกอบรม และเนื้อหาในการนิเทศ

2. การนิเทศการสอน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษาแนะนำแก่ครู เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูนำไปปรับปรุงคุณภาพของขบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

3. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 3

4. ครู หมายถึง ครูที่ทำการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

5. วิชาสังคมศึกษา หมายถึง วิชาต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในหมวดวิชาสังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ของกระทรวงศึกษาธิการ

6. ขนาดโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนซึ่งมีจำนวนนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียน ปี พ.ศ. 2521 กล่าวคือ

6.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 500 คน

6.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 501 – 1500 คน

6.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 1500 คนขึ้นไป

7. วัสดุทางการศึกษา หมายถึง วัสดุทางการศึกษาขั้นสูงของครูสอนสังคมศึกษา
แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

7.1 ปรวิญญูพัทรีและสูงกวา

7.2 ตากวาปรวิญญูพัทรีลงมา

8. ประสพการณ หมายถึง ระยะเวลาที่ครูประจาการไคปฏิบัติงานตามหนาที่ใน
โรงเรียน ในเขตการศึกษา 3 ตั้งแตเริ่มปฏิบัติจนถึงวันตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น
2 ช่วง คือ

8.1 มีประสพการณต่ำกว่า 10 ปีลงมา

8.2 มีประสพการณ 10 ปีและสูงกวา

9. ความทองการในระดับสูง หมายถึง ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการตอบแบบสอบถามที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้นในคำถามต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก คือ 3.50 ขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า เบื้องอกได้ดังนี้
การนิเทศการศึกษา
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

คำว่า การนิเทศการศึกษา หรือ Supervision นี้ มีนักการศึกษาได้ให้คำจำกัดความไว้อย่างต่าง ๆ กัน เช่น แมคเบอร์เนย์ (Mcnerney. 1951 23) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นวิธีการแนะนำเกี่ยวกับขบวนการสอน และการจัดให้มีวิธีการประเมินผลกระบวนการนั้น แต่จะอย่างไรก็ตามผลลัพธ์ของการนิเทศการศึกษาก็คือ การจัดให้ครูเรียนทุกระดับชั้น ได้รับบริการการศึกษาที่ดีขึ้น และ เดซาย์ (Desai. 1963 58) มีความเห็นว่า การนิเทศการศึกษาคือ การศึกษาปัญหาการศึกษาของแต่ละโรงเรียน ความเข้าใจในขบวนการศึกษาทุกรูปแบบ เพื่อเสนอแนะช่วยเหลือครู ครูใหญ่ และผู้บริหารการศึกษา แฮมมอคและกวิงส์ (Hammock and Gwings. 1955 17) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาก็เช่นเกี่ยวกับการสอน คือ การแนะนำให้เกิดการเรียนรู้ และจะต้องเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ งานนิเทศการศึกษาจึงไม่เน้นเพียงแค่เทคนิคในการสอนเท่านั้น แต่วางถึงเนื้อหาในหลักสูตร และการสอนด้วย สแตน ฮิกส์ (Hicks. 1960 4) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือการปรับปรุงการเรียนรู้ให้ดีขึ้นโดยมีการศึกษาอย่างสุขุม รอบคอบ

มีการวัดผลและแก้ไขสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อการเรียนให้ดีขึ้น นอกจากนี้ กวินน์ (Gwynn. , 1974 : 9) กล่าวว่า ทั้งครูและนักบริหาร ได้เห็นพ้องต้องกัน ในสองกรณีว่า การนิเทศการศึกษานั้นควรจะเป็นเรื่องการปรับปรุงการสอนมากกว่า การตรวจตรา ซึ่ง กูด (Good. 1957 : 593) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามหลายอย่างของผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาที่จะช่วยแนะนำครู ให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น ตามความนึกเห็นของ แฮริส (Harris. 1967 : 12) การนิเทศการศึกษาคือ กิจกรรมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานของโรงเรียน กระทำต่อบุคคลอื่น และสิ่งของโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้าง ไว้ หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียนอันเป็นแนวทางบรรลุเป้าหมายที่สำคัญ ของการเรียนการสอนของโรงเรียน ซึ่งคล้ายกับ อคัมส์ และดิกกี (Acams and Dickey. 1953 : 22) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษาคือแผนงานที่จัดทำ ขึ้นเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และ ไวลด์ (Wild. 1957 : 10) มีความเห็นว่า การนิเทศการศึกษาเป็นความช่วยเหลือในการปรับปรุงกระบวนการทำงาน ให้ดีขึ้น คักลาส และคนอื่น ๆ (Douglas and others. 1953 : 4 - 5) อธิบายไว้ว่า สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการนิเทศการศึกษา และการสอน คือ การทำให้ผู้เรียน เกิดการเปลี่ยนแปลงในแนวทางที่ปรารถนา หน้าที่ของศึกษานิเทศก์ จึงจำเป็นต้องศึกษา ถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลต่อการเจริญงอกงามของนักเรียน และ ปรับปรุงทักษะของครูในการสร้าง และใช้ปัจจัยดังกล่าวให้เกิดประโยชน์

สำหรับนักการศึกษาไทย เช่น สาย ภาณุรัตน์ (สาย ภาณุรัตน์ 2511 : 11 - 13) มีความเห็นว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามอย่างหนึ่ง ในหลาย ๆ อย่าง ที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษาคุณภาพทั้งด้านการเรียนการสอน เช่นเดียวกับ อาคม จันทสุนทร (อาคม จันทสุนทร 2519 : 10) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การวัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียน การสอน หรือเพิ่มพลังในการทำงานของครู รวมทั้งให้ครูเกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ และเกิดประสิทธิภาพต่อการศึกษารองเด็ก พันธ์ หันนากินทร์ (พันธ์ หันนากินทร์

2513 : 148) เห็นว่า การนิเทศการศึกษา มีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การปรับปรุง การเรียนการสอนให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ การดำเนินการทุกอย่างในการที่จะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างดี และความสำเร็จของงานจึงขึ้นอยู่กับความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้นิเทศและผู้ที่ได้รับการนิเทศ

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า ต่างก็เป็นการมุ่งที่จะปรับปรุงการศึกษาให้ดีขึ้น ซึ่งมักจะเป็นผลเนื่องมาจากการปรับปรุงการสอน และ ชารี มณีศรี (ชารี มณีศรี 2521 : 4 - 5) ได้สรุป หลักการนิเทศการศึกษาแบบใหม่ได้ดังนี้

1. กระตุ้นให้ครูได้ใช้เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ทางการสอน (Dynamic Supervision) ให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. ปรับปรุงส่งเสริมลักษณะการเป็นผู้นำทางด้านการศึกษา
3. ลักษณะการนำจะต้องมาจากกลุ่มคณะ (Group) มิใช่เกิดจากบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรืออำนาจในการตัดสินปัญหากรรมมาจากคณะบุคคล
4. ความเป็นผู้นำทางด้านการบริหาร และด้านวิชาการได้รับการมอบหมาย แต่เกิดจากหมู่คณะให้ความเชื่อถือ เชื่อมั่นในความสามารถ
5. จุดมุ่งหมายอันสำคัญในการนิเทศสมัยใหม่ คือ มุ่งฝึกความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นในบุคคลอื่น ๆ ด้วย

ประเภทของการนิเทศการศึกษา มี 4 แบบคือ

1. การนิเทศเพื่อการป้องกัน (Prevention) การเตรียมป้องกันนั้นอาจจะต้องใช้เวลาวินิจฉัย และชี้แจงให้ให้เห็นและเข้าใจจริง ๆ ในหลักการ และมีความเชื่อมั่นในใจจริงว่า เมื่อนาหลักการนี้ออกปฏิบัติแล้ว จะสามารถป้องกันความยุ่งยากลำบากได้ การนิเทศเพื่อป้องกันมีหลักใหญ่อยู่ 3 ประการคือ

- 1.1 ช่วยให้การระดมความเชื่อมั่นตนเองไว้อย่างแน่นแฟ้น
- 1.2 ช่วยให้ความกล้าที่จะต่อสู้กับอุปสรรค
- 1.3 ช่วยให้ความกระตือรือร้นที่จะประกอบงานส่วนอันเป็นอาชีพของตนเอง

2 การนิเทศเพื่อแก้ไข (Correction) หมายถึง ช่วยแก้ไขในสิ่งที่ผิด โดยการบอกกล่าวอย่างเป็นกันเอง หรือพูดขึ้นมาโดยไม่เจาะจง ในเมื่อประสบโอกาสสวามิฉัน ช่วยแก้ไขเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในเรื่องบุคคลลักษณะ เพื่อให้การเรียนการสอนดีขึ้น

3 การนิเทศเพื่อก่อ (Construction) หมายถึง ข้อเสนอแนะ และวิธีการแก้ไข ผู้นิเทศจะไม่เอ่ยปากเลยว่าอะไรผิด จงแก้ว่าข้อเสนอแนะและวิธีการแก้ไขไว้เรียบร้อยแล้ว การนิเทศเพื่อก่อเน้นการเพ่งเล็งจุดที่เจริญเติบโตในอนาคต

4 การนิเทศเพื่อสร้างสรรค์ (Creative) การนิเทศเพื่อสร้างสรรค์นี้ เพ่งเล็งในด้านความรู้ สติปัญญา จิตใจ และกำลังกาย โดยช่วยให้ได้ใช้ทั้ง 4 ด้านให้เต็มที่ เพื่อประกอบเป็นสมรรถภาพ และความสามารถให้ครบ แล้วใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้ดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางที่ตกลงกันไว้

จุดมุ่งหมายของกรณีศึกษา

ในการดำเนินงานใด ๆ ก็ตาม จำเป็นจะต้องมีการวางจุดมุ่งหมายที่แน่นอนเอาไว้ เพื่อปฏิบัติ-ไต่ถามแน่ชัดว่าต้องการกระหาสิ่งใด เพื่อให้เกิดผลอย่างไร ในการนี้เหตุการณ์ศึกษาที่เช่นเดียวกัน จำเป็นจะต้องมีจุดมุ่งหมายในเรื่องนี้มีการศึกษาแสดงความคิดเห็นไว้ต่าง ๆ กัน เช่น

กวินน์ (Gwynn. 1964 27 - 31) ให้ความเห็นว่า จุดมุ่งหมายหลักของการนิเทศการศึกษา มีดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือนำผู้ให้เข้าใจแก่ผู้อื่น
2. เพื่อช่วยพัฒนาความรู้ให้เกิดความรู้ว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในชุมชน และเพื่อนร่วมงาน
3. เพื่อช่วยครูในการจัดหาและเลือกวัสดุ อุปกรณ์ ที่จำเป็น มาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสอน
4. ช่วยให้ผู้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
5. สร้างลักษณะความเชื่อมั่นให้แก่ครู โดยการนำเสนอความสามารถพิเศษ และประสบการณ์ของเขาให้ใช้เป็นประโยชน์ โดยการให้เป็นที่ยอมรับของครูใหญ่
6. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักวิธีการประเมินผลการเรียนของเคื่อกอย่างมีประสิทธิภาพ
7. กระตุ้นให้ครูรู้จักการประเมินผลงานของตัวเอง
8. ช่วยให้ผู้มีความรู้รู้สึกว่า ได้รับผลสำเร็จ มีความภูมิใจ ปลดอกภัย และมีความเชื่อมั่นในตัวเอง
9. กระตุ้นให้ครูร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตร เพื่อปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น

10. ช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อช่วยกันพัฒนาเข้าใจถึงแผนการศึกษาของโรงเรียน ปัญหาของโรงเรียนและนักเรียน
 บริกส์ และจัสท์แมน (Briggs and Justman. 1952 5 - 21) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ซึ่งสรุปได้ 4 ข้อคือ

1. การส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพ ได้แก่
 - 1.1 การประชุมการ ฯ
 - 1.2 การจัดอบรมแบบปฏิบัติการ สัมมนาปัญหาทาง ฯ
 - 1.3 การไปเยี่ยมชุมชนนอกห้องต่าง ฯ
 - 1.4 การชักจูงกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่ครูได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์ในด้าน

วิชาการ

- 1.5 หากการทดลองหลักสูตร หนังสือเรียน และวิธีสอน
- 1.6 ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษา
- 2 การส่งเสริมความเจริญของครู ได้แก่
 - 2.1 ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
 - 2.2 ส่งเสริมการทดลองกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูสนใจอยากจะทำ
 - 2.3 เปิดโอกาสให้ครูได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ

อาชีพ (Professional Association)

- 2.4 ส่งเสริมครูที่มีความสามารถพิเศษในทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ
- 2.5 ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เวลาวางให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้

หรืองานที่ครูสนใจ

- 2.6 ส่งเสริมให้ครูสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคมอาชีพครูภายในประเทศ และของนานาชาติ

3 การปรับปรุงการสอนของครู ได้แก่

3.1 การพิจารณาคัดเลือกครูที่มีความสามารถ และมีประสิทธิภาพ เข้ามา
ทำการสอน

3.2 การจ้างงานและมอบหมายที่ถูกต้องและตรงกับความสามารถของครู

3.3 ให้มีโอกาสดำเนินการสอน

3.4 เปิดประชุมอบรม เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอน

3.5 หากการดำเนินการสอนที่ดีให้แก่ครู

3.6 จึงเริ่มให้มีการแลกเปลี่ยนครู และการสังเกตการสอนระหว่าง
โรงเรียนต่าง ๆ

4. การส่งเสริมและนาคู และส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและ
ประชาชน ได้แก่

4.1 ส่งเสริมให้จิตอาสาสมัครช่วยระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง
ประกอบในประชาคมของตน

4.2 ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาคม

4.3 ส่งเสริมให้พ่อกับบุตร ผู้ปกครองสนใจในโรงเรียน

4.4 ส่งเสริมให้ เกิดความร่วมมือ ระหว่างครู ผู้ปกครองในการแก้ปัญหา
ต่าง ๆ ทางการศึกษา

4.5 ส่งเสริมให้ประชาชนสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

4.6 ักหาโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางของประชาคม

4.7 ส่งเสริมให้ครูรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในการนำในประชาคมนั้น ๆ

สำหรับการนิเทศการศึกษาในประเทศไทย ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา ศึกษานิเทศก์ 2519 : 3-4) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับความมุ่งหมายของงานนิเทศการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้ คือ

1. เพื่อให้ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตร และให้ได้ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
2. เพื่อให้ครูได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการจัดการศึกษา ทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ เพื่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษานักเรียน
3. เพื่อเสริมหลักสูตร และการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการและความเป็น
4. เพื่อวิพากษ์ พิจารณา ส่งเสริม ควบคุมคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ
5. เพื่อให้ความช่วยเหลือและประสานงานในทางวิชาการแก่กรมเจ้าสังกัด กระทรวง และสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงานขององค์การระหว่างประเทศ

นพพงษ์ บุญจิตราวุธ (นพพงษ์ บุญจิตราวุธ 2524 : 239-240 อ้างอิงมาจาก อัมม์ และกิกเกีย) ได้ให้ความหมายของงานนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูค้นหาและรู้วิธีการทางานด้วยตนเอง
2. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักแยกแยะ วิเคราะห์ปัญหาของตนเอง โดยช่วยให้ครูรู้ว่าอะไรที่เป็นปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ และหาวิธีแก้ปัญหาเหล่านั้นได้อย่างไร
3. เพื่อช่วยให้ครูมีความรู้สึกมั่นคงในอาชีพ
4. เพื่อช่วยให้ครูมีความรู้สึกคุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการ และสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้

5. ช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าใจถึงแผนการศึกษาของโรงเรียน และให้การสนับสนุนโรงเรียน

6. ช่วยให้การเข้าใจถึงปรัชญา และความต้องการทางการศึกษา

ในเรื่องความหมายของการนิเทศการศึกษา ด้านองให้แบบจำลองการสอนของครู จะเห็นว่าการนิเทศการศึกษา มีจุดมุ่งหมายในการช่วยเหลือ และปรับปรุงครูซึ่ง นพพห บัณฑิตราคุย (นพพห บัณฑิตราคุย 2524 : 240-241) ได้สรุปไว้

6 ประการ และเรียกเป็นอักษรย่อ ดังนี้คือ OSMMAE ซึ่งย่อมาจาก

O-Objectives การช่วยเหลือครูในการเลือก และปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการสอน

S-Subject Matter การช่วยเหลือครูในการเลือก และปรับปรุงเนื้อหาการสอน

M-Method การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือก และปรับปรุงการใช้วิธีการสอน

M-Materials การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือก และปรับปรุงการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน

A-Activity การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรในการสอน

E-Evaluation การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือก และปรับปรุงวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ การสอน

วิธีกร วรุตบางกร (วิธีกร วรุตบางกร และคนอื่น ๆ 2520 : 80) ได้กำหนดความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ 5 ข้อดังนี้คือ

1. เพื่อให้ครูได้ดำเนินการสอนตามหลักสูตร และได้ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. เพื่อให้ครูได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการจัดการศึกษา ทั้งได้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ เพื่อให้ได้เกิดผลดีต่อการศึกษานักเรียน

3. เพื่อพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ และความจำเป็น

4. เพื่อรักษา พิจารณา ส่งเสริม ความคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาในทุกกระบวน

5. เพื่อให้ความช่วยเหลือและประสานงานในทางวิชาการแก่กรมเจ้าสังกัดกระทรวง และสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงานขององค์การระหว่างประเทศ

สังค อุทรานันท์ (สังค อุทรานันท์ 2525 : 3) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา คือ

1. เพื่อพัฒนา การนิเทศการศึกษาเป็นการให้คำแนะนำช่วยเหลือให้แก่ในองค์การนั้น ๆ มีวามรู้ ความสามารถในการทำงานให้มากขึ้น

2. เพื่อพัฒนางาน การนิเทศการศึกษาเป็นการสร้างสรรค์วิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. เพื่อประสานสัมพันธ์ การนิเทศการศึกษาเป็นการสร้างความร่วมมือ สร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนความเข้าใจระหว่างกลุ่มคนกับสังคมโดยรวม

4. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ การนิเทศการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจ ความสบายใจ และมีกำลังใจในการทำงาน

สาย กาญจรัตน์ (สาย กาญจรัตน์ 2517 : 25) ได้กำหนดความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้การเห็น และเข้าใจตรงกันในวัตถุประสงค์ของการศึกษาและหน้าที่ โดยเฉพาะของโรงเรียนที่จะดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ของการศึกษานั้น ซึ่งหมายถึงการเรียนการสอน และการสร้างความรู้ความเข้าใจของนักเรียนโดยรอบคอบ คือ ทางร่างกาย

อารมณ์ สังคม สติปัญญา สัมผัสภาพ มโนภาพ และคันสร้างสรรค์

2. ช่วยให้การได้เห็นและเข้าใจในความต้องการของเยาวชน และปัญหาต่าง ๆ ของเยาวชน และช่วยจัดสนองความต้องการของเยาวชนอย่างดีที่สุด

3. ช่วยสร้างครูให้มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี เพื่อเสริมความสามัคคีและรู้จักทำงานร่วมกับครู

จากแนวคิดของนักการศึกษาทั้งหลาย เมื่อพิจารณาแล้วก็พอสรุปได้ว่า ความมุ่งหมายหลักของการนิเทศการศึกษา คือ มุ่งที่จะช่วยเหลือและประสานงานในทางวิชาการภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาหลักสูตรเพื่อช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมและรักษาคูณภาพการศึกษาของโรงเรียน เพื่อช่วยปรับปรุงและประเมินผลการเรียนการสอน ตลอดจนช่วยให้เกิดความเจริญของงานทางวิชาชีพครู ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการนิเทศการศึกษามีงานที่มีความละเอียดและสลับซับซ้อน เป็นงานที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย จุดมุ่งหมายก็เพื่อต้องการจะพัฒนาบุคคลได้ประสบผลสำเร็จในหน้าที่การงานอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักพื้นฐานของการนิเทศการศึกษา

อาช และคนอื่น ๆ (Eye and others. 1971 . 52) ได้กล่าวว่า ผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ จะต้องยึดหลักสำคัญ 3 ประการ คือ

1. มีความเคารพในความคิดซึ่งกันและกัน
2. กำหนดหน้าที่ของแต่ละคนไว้ให้แน่ชัด
3. กำนึงถึงความพอใจของแต่ละคนไว้ให้แน่ชัด

ชาวี มณีศรี (ชาวี บัณฑิต 2521 : 10) ได้เสนอหลักการนิเทศการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการให้ผู้บริหารการศึกษา ได้ประสบผลสำเร็จในการช่วยครู นักเรียน และโรงเรียนให้เป็นครู นักเรียน และโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพ คือ

1. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นเตือนการประสานงาน และแนะนำให้เกิดความสำเร็จของงานแก่ครูโดยทั่วไป ซึ่งอาจทำได้โดยจัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาชีพ พัฒนาหลักวิชาความรู้ ใช้เทคนิควิธีสอนให้มีประสิทธิภาพ มีความเชื่อมั่นในการสอน มีประสบการณ์ในการใช้อุปกรณ์การสอน พัฒนาทัศนคติในการทำงานให้อยู่ในเกณฑ์ ปรับปรุงแบบประมวลการเรียนการสอนและโครงการสอน จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนชนิดต่าง ๆ เข้าใจเทคนิคการประเมินผล เป็นต้น

2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย เช่น ครูใหญ่เป็นผู้นำทางการศึกษามากกว่าที่จะเป็นโดยตำแหน่ง ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยให้ครูได้ใช้ความสามารถเพื่อปรับปรุงการเรียนของเด็กให้ดีขึ้น เปิดโอกาสให้ครูมีอิสระ และกระตุ้นให้มีความคิดริเริ่ม และมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย ตลอดจนการตัดสินใจ ทุกคนมีโอกาสที่จะเป็นผู้นำหากมีความสามารถ เป็นต้น

3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริม สร้างสรรค์ โดยพยายามหลีกเลี่ยงการบังคับการปฏิบัติที่ไม่ชอบตรง การกะประเมินค่า การเข้มงวด ตลอดจนพิธีรีตองและควรสร้างบรรยากาศให้ครูได้พยายามคิดหาวิธีทำงานแบบใหม่ตามสติปัญญาของแต่ละคน

4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตร เป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน เพราะการนิเทศเกี่ยวข้องกับปัญหาของการใช้หลักสูตร การพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการวางแผนพัฒนาหลักสูตร

5. การนิเทศ คือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งได้แก่ การยอมรับนับถือบุคคลอื่น
เห็นอกเห็นใจกันอื่น ตรงไปตรงมา และหาโอกาสให้ความร่วมมือช่วยเหลือ เพื่อสร้างไมตรี
กับคนอื่น

6. การนิเทศมุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญ เพราะถ้าชาวศึกษาลังใจของครูสูงย่อมทำให้
การสอนดีตามไปด้วย และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับขวัญของครูที่ให้ ครู
ก็เหมือนกับวิชาชีพอื่น คือต้องได้รับการยกย่อง ชมเชย และบำรุงขวัญ

7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียน และชุมชน
โดยเฉพาะในชนบท ดังนั้นจึงต้องศึกษาและวางแผนเพื่อทราบความต้องการ และปัญหาใน
ชุมชน และช่วยเหลือเร่งเร้าการให้สาร วิชาการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์
ร่วมมือกับผู้นำในชุมชนนั้น เพื่อวางแผนปรับปรุงโรงเรียนและชุมชน ช่วยครูในการพัฒนา
หลักสูตรให้เข้ากับสภาพของชุมชน และส่งเสริมให้ครูจัดแสดงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์
ในชุมชน เช่น การสาธิตทางการเกษตร สืบหาศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

วิทยุ โทร (วิทยุ โทร 2514 : 388) ได้ให้หลักในการนิเทศการ
ศึกษาว่า การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งใช้
ความชำนาญ ความอดทน และความพากเพียรเป็นอย่างยิ่ง และเน้นว่างานนิเทศการศึกษา
เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผลและสติปัญญา ศึกษาปัญหาที่แท้จริงต้องทำงานโดยอาศัยเหตุผล
และสติปัญญา

ลักษณะงานนิเทศการศึกษา

แฮร์ริส (Harris. 1963 . 201-202) ได้แบ่งงานนิเทศการศึกษาออกเป็น
10 ประการ คือ

1. งานพัฒนาหลักสูตร การพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ทั่วไป ซึ่งมีองค์ประกอบ เช่น ค่าโครงสร้างหลักสูตร การนำไปใช้กับบุคคลระดับไหน โดยคำนึงถึงวิถีภาวะ เป็นต้น

2. การดำเนินการเรียนการสอน จัดดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร แปลความหมายของหลักสูตร ใ้ค้อย่างเหมาะสม

3. การเลือกสรรบุคลากร จัดให้มีคณาจารย์เพื่อรับผิดชอบในการจัดกิจกรรม การดำเนินการฝึกอบรม รวมทั้งการคัดเลือกบรรจุ เลือกเฟ้น การทดสอบ การเก็บรักษา ระเบียบแต่ละบุคคล

4. การจัดการความรู้ความส่ควก จัดให้มีเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอน ให้เพียงพอ เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วางแผนจัดหาซึ่งวัสดุ และคู่มือการพัฒนา

5. การคัดเลือก การจำแนก และทดสอบวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ประโยชน์ในการเรียน การสอน

6. การจัดฝึกอบรมประจำการ จัดฝึกอบรมเพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ แก่คณะครู เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

7. การปฐมนิเทศ เป็นงานช่วยเหลือครูบรรจุใหม่ เพื่อให้สามารถปรับตัวได้ เพื่อให้ทราบข้อมูล สถานที่ บุคคล และระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ

8. งานที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร นโยบายในการปฏิบัติงาน ปรับขยายให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

9. การติดต่อกับชุมชน งานนิเทศเป็นงานที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนให้มีความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

10. งานประเมินผล จัดให้มีการประเมินผลทางการเรียนการสอน เพื่อหาข้อบกพร่อง และเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

สายหยุด จาปาทอง (สายหยุด จาปาทอง อ้างอิงมาจาก ชารี มณีศรี 2521 : 8-9) ได้จำแนกงานของศึกษานิเทศก์เป็นหมวดหมู่ ดังนี้

1. เกี่ยวกับครู เช่น ช่วยจัดปฐมนิเทศครูใหม่ ช่วยครูใหม่ในการปฏิบัติงาน ช่วยครูตามที่ขอรองมา จะเปิดโอกาสให้ครูได้พบปะอยู่เสมอ
2. เกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูศึกษาค้นคว้าหลักสูตร ส่งเสริมให้ครูหาประมวลการสอน และบันทึกการสอนร่วมกัน ส่งเสริมให้ครูปรับปรุงหลักสูตร และประมวลการสอน ส่งเสริมให้ครูใช้ทรัพยากรในห้องเรียนให้มากที่สุดสำหรับปรับปรุงหลักสูตร
3. เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน ได้แก่ การแนะนำให้ครูทราบถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ และของที่จะจัดหาได้ ตลอดจนการช่วยให้เกิดประโยชน์มากที่สุด พยายามจัดบริการเกี่ยวกับอุปกรณ์เท่าที่จะสามารถทำได้ ส่งเสริมให้ครูผลิตอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ และใช้ทรัพยากรในห้องเรียนให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอน
4. เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาชีพของครู ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูสังเกตการสอนของกันและกัน และของโรงเรียนอื่น ร่วมปรึกษากับครู เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมสัมมนา และส่งเสริมให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ
5. เกี่ยวกับการทำงานร่วมกัน เช่น ส่งเสริมให้ครูวางแผนการเรียนการสอนร่วมกัน และส่งเสริมให้ครูได้ทำงานร่วมกับผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่น ๆ ในการปรับปรุงโรงเรียน
6. เกี่ยวกับการค้นคว้าทดลอง เช่น ส่งเสริมให้ครูทดลองสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ และให้ครูได้ทำอยู่เสมอ

บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์

บทบาทของศึกษานิเทศก์ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ งานในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์แต่เดิมมาเป็นงานที่ช่วยเหลือให้งานของครูเป็นไปตามระเบียบของฝ่ายบริหาร เช่น การตรวจตรา คู่มือ บริเวณสถานที่ และอาคารเรียนของโรงเรียน หลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียน พัสดุ สิ่งอื่นเป็นสมบัติของโรงเรียน การเกณฑ์เด็กมาเข้าเรียน เป็นต้น ต่อมางานนิเทศการศึกษาได้พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2499 ถึงวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2499 ได้มีการประชุมกันเกี่ยวกับภารกิจนิเทศการศึกษาที่วิทยาลัยหมู่บ้านจอมบึง ผลของการประชุมสรุปงานของศึกษานิเทศก์ ดังนี้

1. ช่วยเหลือโรงเรียนโดยตรง
2. เป็นที่ปรึกษาการงานของกรม
3. ทำหน้าที่เป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการ
4. เสนอแนะและวิจารณ์
5. ทำการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการงานของกรม

กระทรวงศึกษาธิการ ได้นำผลการประชุมดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ถือเป็นแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. ช่วยเหลือโรงเรียนในด้านวิชาการ และการบริหารการศึกษา
2. เสนอแนะ หรือให้คำปรึกษาแก่กรมในด้านวิชาการ และการบริหารการศึกษา ตามหมายของศึกษานิเทศก์
3. ทำหน้าที่เป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายวิชาการ และฝ่ายบริหาร
4. ช่วยเหลือในการจัดอบรมครู
5. ทำการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับงานของศึกษานิเทศก์

แฮร์ริส และลิบา (Harris and Liba. 1960 : 1442) ได้รวบรวมหน้าที่และความรับผิดชอบขั้นพื้นฐานของศึกษานิเทศก์ คือ การปรับปรุงการสอน ส่วน กวินน์ (Gwynn. 1964 . 10-31) ได้สรุปหน้าที่สำคัญของศึกษานิเทศก์ไว้ 3 ประการ คือ

1. การช่วยเหลือครู
2. การประสานงาน และการแสวงหากลมาช่วยการสอนในโรงเรียน
3. เป็นวิทยากรช่วยเหลือศึกษาธิการ และผู้บริหารอื่น ๆ

แมคกิน และมิลส์ (McKean and Mills. 1965 101-102) ได้จำแนกหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ดังนี้

1. ความเป็นผู้นำ (Leadership) หน้าที่ที่เป็นผู้นำ และนิเทศแบบประชาธิปไตย ได้แก่ มีควม ทักท้วง เริ่ม ตั้งจุดมุ่งหมายในการนิเทศ กระตุ้นเร้าใจให้ทำงานเต็มความสามารถ สนับสนุนครูทุกวิถีทาง มีข้อยกเว้นซึ่งกันและกัน

2. การประสานงาน (Coordination) ได้แก่ การติดต่อประสานงานกับทุกฝ่าย ซึ่งจะต้องอาศัยความสามารถในการสื่อความหมายที่ดี การประสานงานจึงจะเกิดผลดี จึงสมควรวัดคุณประสงคที่วางไว้

3. หน้าที่ทางวิชาการ และการบริการ (Resource and Service) ศึกษานิเทศก์เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ได้รับการฝึกอบรม มีความชำนาญในวิชาชีพ มีทักษะด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศึกษานิเทศก์จึงมีหน้าที่ทางวิชาการและการบริการ

4. หน้าที่การประเมินผล (Evaluation) เป็นหน้าที่พื้นฐานของศึกษานิเทศก์ที่จะต้องประเมินผลความก้าวหน้าของงานที่ตนปฏิบัติ และประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูจัดทำว่าเจริญก้าวหน้า หรือเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่

ไวลส์ (Wiles, 1956 . 10-26) ได้กล่าวถึงหน้าที่พื้นฐานของศึกษานิเทศก์ คือ การปรับปรุงการเรียนของเด็ก ผู้ที่ทำหน้าที่ในการนี้หากไม่สามารถช่วยให้การเรียนการสอนในห้องเรียนได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้วการนิเทศก็ไร้ความหมาย การจัดการอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ มนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร และสวัสดิภาพของครูจะมีความสำคัญผูกพันเพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้การเรียนการสอนของเด็กและครู เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศเป็นกิจกรรมที่ใหม่วิธีการช่วยเหลือครูให้ครูได้ทำงานดียิ่งขึ้น และสรุปรวมเป็นหลักใหญ่ ๆ 5 ประการ คือ

1. ส่งเสริมทักษะการเป็นผู้นำ
2. ส่งเสริมทักษะความมนุษยสัมพันธ์
3. ส่งเสริมทักษะขบวนการหมู่พวก
4. ส่งเสริมทักษะการบริหารงานบุคคล
5. ส่งเสริมทักษะการประเมินผลการศึกษา

ไวลส์ และโลเวลล์ (Wiles and Lovell. 1975 169) กล่าวถึงหน้าที่ศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้

1. ให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคในโลยี และจิตวิทยา
2. ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร
3. ศึกษาวิชาชีพของครู ขนางาน
4. เลือก จัดหา และแจกจ่ายอุปกรณ์การสอนให้แก่ครู
5. ประเมินผลการเรียนการสอน
6. พัฒนา และประเมินผลจุดมุ่งหมายทางการศึกษา
7. ประสานงานโครงการศึกษา

8. วิจัย

9. เผยแพร่ผลงานวิจัย

10. พัฒนา สัมมนา เผยแพร่ และนำโครงการใหม่ ๆ ไปใช้

จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศึกษานิเทศกรรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2519
ได้กำหนดหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้ คือ

1. นิเทศการส่งเสริม และการบริหารงานวิชาการ หรือเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ
ในสถานศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ

2. ตรวจสอบและควบคุมผลการศึกษาในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กฎหมาย
ระบุไว้

3. ศึกษา ทดลอง วิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน งานด้านวิชาการ
ตลอดจนการบริหารการศึกษา

4. ศึกษา และพัฒนาหลักสูตรแผนการเรียน หนังสือประกอบการเรียน แผนการ
สอน หรือแนวการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

5. จัดทำคู่มือครู เอกสารวิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน

6. ปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษาโดยใช้
นวัตกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ

7. จัดประชุม อบรม สัมมนาครู อาจารย์ หรือผู้บริหารการศึกษา เพื่อส่งเสริม
งานทางวิชาการ

8. ประเมินผลงานทางวิชาการ

9. เสนอแนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่กรมสามัญศึกษา

10. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

หน้าที่ของศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษานี้ หากแยกแยะตามโครงสร้างงาน และรายละเอียดของงานที่จะกองปฏิบัติในแต่ละระดับแล้ว จะมีขอบข่ายงาน และกิจกรรมที่รับผิดชอบมากมาย กว้างขวางล้นหลามกันไปตามลำดับความรับผิดชอบ คือ ระดับกรม และระดับเขต

นอกจากนี้ ธารี มณีศรี (ธารี มณีศรี 2520 13-14) ได้สรุปหน้าที่ทั่วไปของศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้ คือ

1. ช่วยเหลือ แนะนำโรงเรียนในด้านวิชาการ และการบริหาร
2. เชื่อมและ ข้อเท็จเห็นต่อกรมในด้านวิชาการ และการบริหาร
3. ทำหน้าที่เป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายวิชาการกับฝ่ายบริหาร
4. ตรวจโรงเรียนในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่
5. กำเนิการนิเทศ และอบรมครูในโรงเรียนที่สังกัด
6. มลิต และเผยแพร่เอกสารทางวิชาการ และอุปกรณ์การศึกษา
7. ค้นคว้าทดลอง และวิจัยงานทางวิชาการ
8. ประสานงานระหว่างศึกษานิเทศก์ ครู และเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ

วิธีการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์

1. การนิเทศการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการเตรียมวางแผนงานล่วงหน้า เนื่องจากงานของศึกษานิเทศก์เป็นงานเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน มีขอบเขตกว้างขวาง การวางแผนจะช่วยให้ทราบว่าจะทำอะไร อย่างไร อะไรควรทำก่อนหลัง ทำให้ทราบถึงอุปสรรค และแนวทางแก้ไขหน้างาน ๆ อันจะเกิดขึ้นเมื่อได้ลงมือปฏิบัติงานแล้ว

2. การปรึกษาหารือ เป็นส่วนบุคคลหรือรวมบุคคล การร่วมประชุมเป็นหมู่คณะ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่าง ๆ การไปเยี่ยมเยียนสังเกตการณ์ และการแนะนำให้รู้จักใจวิสัยทัศน์การดำเนินงาน ให้ครูมีโอกาสศึกษาค้นคว้างานที่จะต้องทำ เพื่อให้ เกิดความ เจริญงอกงามขึ้น

3. การนิเทศการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ต้องทำให้ความช่วยเหลือ ร่วมมือกัน อย่างใกล้ชิด เต็มอกเต็มใจ และโดยทำให้กำลังใจสนับสนุนแก่ครู จะก่อให้เกิดว่าการใช้ อานาจ การถือว่าตนมีความรู้จัดเจนไปเสียทุกอย่าง คิดว่าตนมีวิธีสอนที่ดีกว่าครู เหนือเป็น การคัดลอกงานให้ครู ไปคัดคัดแปลงปรับปรุงการสอน และมิให้ครูมีความเจริญงอกงามไป การงาน เป็นการหาความรู้ประกอบของกรนิเทศการศึกษา ก็กันขัดขวางมิให้ครูมีการคิด วิจัยสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ หรือคิดหาวิธีการทางานที่ดีขึ้น เป็นการหาความความจริงใจ และ ความซื่อสัตย์ของครูที่จะมีต่อการงาน และขอตัวส่วนตนเอง

4. การนิเทศการศึกษา เป็นกิจกรรมที่จะต้องหาทางจูงใจ หรือคลุ้ใจครู แะ ช่วยได้ครูเพิ่มประสิทธิภาพในการทางาน

5. การนิเทศการาษา โดยนำเอาหลักเกณฑ์ของระบบประชาธิปไตยมาใช้ จะทำให้เกิดการกนิเทศอย่างแท้จริง เป็นการนิเทศที่ให้ครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดจุด มุ่งหมายของการทางาน มีส่วนร่วมในการออกความก้าวหน้าวิธีการทางาน และคานึงรระบบน การทุกอย่างในอันที่จ ปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

6. การนิเทศการศึกษาที่ยึดวิธีการสร้างสรรค์ เห็นว่าครูว่า ครูหาอะไรที่อยู่แล้ว ก็ช่วยให้คงรักษาไว้ และให้คงเพิ่มขึ้นต่อไป และสนับสนุนให้ใช้ความสามารถในการคิด วิจัยสร้างสรรค์การาษาให้มีการทดลองวิธีแปลก ๆ ใหม่ ๆ วิธีการสร้างสรรนี้จะไม่มีการกั้น อันหนึ่งอันใด กวางไว้ตายตัวลง ไปจาหรับไว้ให้โดยลแนบทุกกรณีไป วิธีการอย่างหนึ่งอาจ

ใช้ไปกับเหตุการณ์อย่างหนึ่ง และเฉพาะกับกรรมหนึ่ง เมื่อกรรมนั้นนำไปใช้แล้วจะให้เกิด
ผลเช่นเดียวกันย่อมจะเป็นไปไม่ได้ การให้กรรมวิจิตรวิจรรวบรวมจะเกิดประโยชน์มากในแง่
ที่ว่าไม่มีวิจิตรวิจรรวบรวมใช้โดยผู้ใด ๆ จะจะต้องเกิดวิจิตรวิจรรวบรวมที่เหมาะสมขึ้น

วิจิตร (วิจิตร) วรทนายกร บล๊ะสุพิชญา วิจิตร (วิจิตร) วรทนายกร
และ สุพิชญา วิจิตร 2520 : 93) กล่าวว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์
ได้สอดคล้องตามมุ่งหมาย ได้เสนอแนะวิธีปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้

1. กอมนะคาเนนโครงการใดก็ตาม ที่ศึกษานิเทศก์ควรจะใช้วิธีการติดต่อ ทาบทาม
เรื่องที่สำคัญที่ศึกษานิเทศก์ควรดำเนินการเอง

2. ศึกษาประสบการณ์ที่สำเร็จของศึกษานิเทศก์ให้ทุกฝ่ายเข้าใจและรับรู้ และ
ในขณะเดียวกันก็ควรที่จะได้รู้เกี่ยวกับข้อบกพร่องของงานที่เราควรระวังว่ามีแผนงาน
อย่างไร ระวังที่ใด ระวังใคร ระวังกับใคร เป็นต้น ควรกล่าวถึงผลการเกิดเป็นระยะ
เพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน

3. ต้องมีการวางแผนงานวิจิตรวิจรรวบรวมที่ดี หากมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ
ต้องแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

4. ต้องมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องให้มาก ไม่ควรถือเอาถือเรา
5. ต้องเห็นคุณค่าของการยอมรับ ผักการวิจิตร และการรับ
6. ใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในการทำงาน
7. มีความจริงใจ และสุจริตใจในการทำงาน
8. ต้องอาศัยเทคนิคต่าง ๆ รวมทั้งเทคนิคการนิเทศการศึกษา
9. บัณฑิตในการเป็นผู้นำทางวิชาการที่ดี มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์
10. มีการประเมินผลการดำเนินงานอยู่เสมอ ทั้งการประเมินผลโครงการ

สุจินต์ ภันเจริญ (สุจินต์ ภันเจริญ 2524 : 16) ได้สรุปงานของ
ศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้

งานของศึกษานิเทศก์ หมายถึง งานที่เกิดจากบทบาทและจากกรปฏิบัติหน้าที่
ของศึกษานิเทศก์ ได้แก่งานเกี่ยวกับ

1. การเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ แก่คณะครู
2. การจัดอบรมครู
3. การช่วยเหลือแนะนำครูเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน
4. การช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการจัดทำ หา และการใช้อุปกรณ์การสอน
5. การตรวจและเยี่ยมโรงเรียน
6. การจัดวางโครงการนิเทศ และปฐมนิเทศโครงการใหม่ ๆ
7. งานส่งเสริมและทดลองวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ
8. งานการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหา
9. งานเกี่ยวกับการผลิตเอกสารทางวิชาการ
10. งานเกี่ยวกับการติดตามผลการดำเนินการ ซึ่งได้ดำเนินการไป
11. งานสร้างแบบทดสอบเพื่อบริการแก่คณะครู
12. งานพัฒนาแบบเรียนให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
13. งานเกี่ยวกับการจัดหาคู่มือครู สำหรับเป็นแนวในการสอนของครู
14. งานเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร
15. งานประเมินผลงานทางวิชาการในโรงเรียน
16. งานเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์อุปกรณ์ และบริการอุปกรณ์การสอนแก่ครู
17. งานค้นคว้า ทดลอง และวิจัย

ขารี่ มณีศรี (ขารี่ มณีศรี 2521 : 7 - 8) ได้แบ่งงานของศึกษานิเทศก์
ดังกล่าว และ แยกออกเป็นหมวดหมู่ ได้ดังนี้

1. เกี่ยวกับครู

- 1.1 ช่วยจัดปฐมนิเทศครูใหม่
- 1.2 ช่วยครูใหม่ในการปฏิบัติงาน
- 1.3 ช่วยครูตามที่ขอรองมา
- 1.4 เปิดโอกาสให้ครูพบอยู่เสมอ

2. เกี่ยวกับหลักสูตร

- 2.1 ส่งเสริมให้ครูศึกษาหลักสูตร ประมวลการสอนให้เข้าใจ
- 2.2 ส่งเสริมให้ครูทำประมวลการสอน และบันทึกการสอนร่วมกัน
- 2.3 ส่งเสริมให้ครูปรับปรุงหลักสูตร และประมวลการสอน
- 2.4 ส่งเสริมให้ครูใช้ทรัพยากรในห้องเรียนให้มากที่สุดสำหรับปรับปรุง

หลักสูตร

3. เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน

- 3.1 แนะนำให้ครูทราบถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ และพอสามารถจัด
หาได้ และใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
- 3.2 พยายามจัดบริการเกี่ยวกับอุปกรณ์เท่าที่สามารถทำได้
- 3.3 ส่งเสริมให้ครูผลิตอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ เท่าที่จะทำได้
- 3.4 ส่งเสริมให้ครูใช้ทรัพยากรในห้องเรียนให้เป็นประโยชน์ในการเรียน

การสอน

4. เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาชีพครู

- 4.1 ส่งเสริมให้ครูสังเกตการสอนของกันและกัน และของโรงเรียน
- 4.2 ร่วมปรึกษากับครูเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน
- 4.3 ส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมสัมมนา
- 4.4 ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

5. เกี่ยวกับการทำงานร่วมกัน

5.1 ส่งเสริมให้ครูวางแผนการเรียนการสอนร่วมกัน

5.2 ส่งเสริมให้ครูทำงานร่วมกับผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่น ๆ ในการปรับปรุงโรงเรียน

6. เกี่ยวกับการแก้ข้อบกพร่อง

6.1 ส่งเสริมให้ครูทดลองสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ เช่น วิธีสอน

6.2 ส่งเสริมให้ครูในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ครูจะได้หาการแก้ข้อบกพร่องได้

สะดวก

ประโยชน์ของการจัดการนิเทศการศึกษา

สมศักดิ์ กริยาโนชญ์ (สมศักดิ์ กริยาโนชญ์ 2524 : 191) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้จากการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ซึ่งมีประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาทั้งในแง่ส่วนบุคคล และส่วนรวม หรือสรุปได้ดังนี้คือ

1. ครูได้รับความเชื่อถือในการสั่งงานเชื่อมั่น และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ
2. การตัดสินใจหา เป็นการตัดสินใจจากข้อมูลที่ได้รับการสังเกตวิจารณ์ การนิเทศ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เป็นการให้ความยุติธรรมแก่ครู
3. ครูสามารถหาแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองได้ และสามารถเข้าใจยอมรับสภาพของตนเอง

4. เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร และครู เพราะได้มีโอกาสพบปะปรึกษากัน เพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ เป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two - way Processes)

5. งานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น งานวิชาการ ได้รับการพัฒนาโดยมีเหตุปัจจัย

นางฉัตรพร สุมาวงศ์ (นางฉัตรพร สุมาวงศ์ 2516 . 87-88) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดระเบียบงานบริหารการศึกษา (Supervisory Organization) ว่า

1. การศึกษากิจการให้ดำเนินเป็นแนวเดียวกัน การบริหารการศึกษาเป็นงานที่ต้องร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาหลายฝ่าย การจัดระเบียบงานจึงเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดปฏิสัมพันธ์กันทางงานสอดคล้องกัน เป็นผลให้งานแต่ละคนประสานกันทุกคนทางวิชาการไประเบียบงานเดียวกัน
2. การวางระเบียบงานบริหารการศึกษา ช่วยช่วยให้สามารถมองเห็นขอบข่ายของงานได้ชัดเจน ช่วยลดความซ้ำซ้อนได้ก็รับงานนั้น ๆ ได้ครบถ้วนทางงานให้ก้าวหน้าเนื่องจากโครงสร้างงานวางนโยบายเป็นผู้นำ และกำหนดลงสิ่งใหม่ ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้า
3. การจัดระเบียบงาน ช่วยให้ทุกคนรู้บทบาท และหน้าที่ของตน เพราะการจัดระเบียบงานเป็นการกำหนดกรอบงานไว้ล่วงหน้า ผู้ปฏิบัติจึงสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าของงานได้โดยสะดวก เพราะกรรมการทุกคนเข้าใจงานโดยสมบูรณ์แล้วทุกคนรู้หน้าที่ของตนโดยชัดเจน
4. การจัดระเบียบงานที่ดำเนินไปตามลำดับอย่างเป็นระเบียบ หากเรารู้ล่วงหน้าว่างานจะดำเนินไปเป็นขั้น ๆ อย่างไร การทำงานโดยมีระเบียบงานวางไว้ช่วยทำให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น
5. การจัดระเบียบงาน ทำให้ครูสามารถวัดผล เปรียบเทียบได้ ในการจัดระเบียบงานนี้ย่อมช่วยกำหนดความมุ่งหมายไว้เสมอ และผู้ปฏิบัติงานก็จะวัดผลงานได้ด้วยตนเอง

6. การมีระเบียบงานแผนงาน ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกมั่นใจในตำแหน่งหน้าที่ของงานทราบว่าหน้าที่ของตนคืออะไร และมองเห็นความสำคัญของงานที่ตนปฏิบัติอยู่

7. การมีระเบียบงานช่วยให้ทราบเรื่องงานที่กำลังทำอยู่ และที่เฝ้าทำไปแล้ว ตลอดจนงานที่จะทำต่อไปในอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยภายในประเทศ

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ และการนิเทศการศึกษา ได้มีผู้สนใจศึกษาไว้หลายท่าน เช่น

บุญยก แสงศิริกุล (บุญยก แสงศิริกุล 2512 : 84-86) ได้ศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ในกระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มตัวอย่างได้แก่กลุ่มผู้บริหาร 70 คน คือ หัวหน้าส่วนศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ สังกัดโรงเรียนจากกรมวิทย์ฯ กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา และกลุ่มศึกษานิเทศก์ 141 คน เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติอยู่จริง และงานปฏิบัติที่คาดหวัง พบว่า งานที่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติอยู่จริงเรียงตามลำดับมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ตรวจสอบนิเทศงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. จัดประชุมสัมมนา และฝึกอบรมครูประจำการ
3. วางโครงการนิเทศการศึกษา
4. นิเทศการใช้คู่มือครู หลักสูตร โภชนาการฯ และประมวลการสอน
5. นิเทศ และติดตามผลงานของศึกษานิเทศก์ และครู
6. พัฒนาคู่มือครู หลักสูตร โครงการสอน และประมวลการสอน

7. เยี่ยมเยือนชั้นเรียน และโรงเรียน
8. ให้อาปรึกษาแก่ครูเป็นรายบุคคล และเป็นหมู่คณะ
9. สังเกตการสอนของครู และให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการเรียนการสอน
10. ผลักและแนะแนวเอกสารทางวิชาการ และอุปกรณ์ทางการศึกษา
หน้าที่ และควมรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ตามอุดมคติของศึกษานิเทศก์เอง และ
หน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ตามอุดมคติของเขมรติรที่อยู๋ในระดัความสำคัญสูง
ตรงกับ มีดังนี้

1. จัดประชุมสัมมนา และฝึกอบรมครูประจำการ
2. พัฒนาคู่มือครู หลักสูตร โครงการศึกษา และประมวลการสอน
3. กระจายประสานงานระหว่างฝ่ายบริหาร กับฝ่ายวิชาการ
4. สำนวจปัญหา และอุปสรรคการน้เทศ
5. นิเทศการใ้ก้คู่มือครู หลักสูตร โครงการศึกษา และประมวลการสอน
6. ณาแผนงานวิจัยที่ศึกษาประยุกต์ใช้ใ้ในการพัฒนาการเรียนการสอน
7. ทรวผล เ้เก็บเ้งานภาพหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
8. วาพโครงการน้เทศการศึกษา
9. ทดลอง แล้กันคว้าเกิดกวีร้สอนใหม่ ๆ
10. สำนวจปัญหา และอุปสรรคทางการเรียนการสอน
11. ให้อาปรึกษาแก่ครูเป็นรายบุคคล และเป็นหมู่คณะ
12. สังเกตการสอนของครู และให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการเรียนการสอน
13. นิเทศ และกิดตามผลงานของครู
14. เสนอแนะการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน

ศักดิ์สมรรถ ลังกาพันธ์ (ศักดิ์สมรรถ ลังกาพันธ์ 2512 : 121-125) ได้วิจัย เรื่อง บทบาทของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 127 คน ผลวิจัยพบว่า

1. เกี่ยวกับอำนาจบังคับบัญชาของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของครู พบว่า ครูรู้สึก ว่าศึกษานิเทศก์มีอำนาจบังคับบัญชาครู
2. เกี่ยวกับความคาดหวังที่จะได้รับการช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ในทัศนะของครู พบว่า มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหนึ่งเห็นว่าศึกษานิเทศก์ช่วยสิ่ง ที่ตนคาดหวังแล้ว แต่อีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่ายังไม่ช่วยเหลือตามที่ตนคาดหวัง
3. เมื่อถาม กองทุน ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีไทย
4. เกี่ยวกับ การกระจายอำนาจสู่ชุมชน และลักษณะงานของศึกษานิเทศก์ในทัศนะครู พบว่า ทั้งสองอย่างนั้นเป็นเรื่องที่ไกลตัวของครู การนิเทศทำให้ครูได้วางใจในตัวศึกษานิเทศก์
5. เกี่ยวกับฐานะทางตำแหน่ง ๆ ของศึกษานิเทศก์ พบว่า มีผลกระทบกระเทือน ต่อประสิทธิภาพของการนิเทศการศึกษา กล่าวคือ ถ้ามีวิทยฐานะ ระดับการศึกษา ฐานะทาง เศรษฐกิจ ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงาน และมีฐานะทางสังคมสูง ครูมีแนวโน้ม ที่จะเชื่อฟัง และปฏิบัติตามมากกว่าศึกษานิเทศก์ที่มีฐานะสังคมต่ำกว่า

ระเบียน เพชรประสิทธิ์ (ระเบียน เพชรประสิทธิ์ 2512 : 57) ได้ทำ การวิจัยปัญหาการนิเทศการศึกษานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดใกล้เคียงจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ จำนวน 117 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่สำคัญยิ่งสำหรับตัวศึกษานิเทศก์เอง ซึ่งศึกษานิเทศก์เห็นควรให้ปรับปรุงมากที่สุด ได้แก่

1. ปัญหาการขาดอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการนิเทศ
 2. ปัญหาการขาดยานพาหนะ ทำให้การเดินทางไปปฏิบัติงานไม่สะดวก
- บางแห่งต้องเสียงั้ชั้ทราย ทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า

ธีรเทพ ทองสถิตย์ (ธีรเทพ ทองสถิตย์ 2515 : 173-180) ได้สำรวจความคิดเห็นของครูประถมศึกษา ที่ต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในเขตอำเภอเมือง ทั้ง 8 จังหวัดในเขตการศึกษา 7 จังหวัดละ 30 คน เป็นคุณครูชำนาญศึกษา เทพบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด อย่างละ 10 คน เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูรับรู้ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ดังนี้

1. ก่อภานิเทศก์ ควรมีอายุระหว่าง 30-55 ปี ปฏิบัติทางการศึกษาย่างต่ำปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วอย่างน้อย 5 ปี และควรนิเทศได้ไม่ต่ำกว่าสามวิชา

2. ความสำเร็จการปฏิบัติงานจริง ปรากฏว่า ศึกษานิเทศก์ควรเยี่ยมโรงเรียนน้อยมาก ไม่สนองความต้องการของครู

3. สิ่งที่ต้องการจากหวังให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติ ได้แก่ การให้คำแนะนำน้อย ๆ และเป็นกันเองกับครู

4. ผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ช่วยแก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนได้เพียงเล็กน้อย และช่วยปรับปรุงการศึกษาคได้ในระดับปานกลาง

5. ผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ด้านการแนะ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา ปรากฏว่า ครูต้องการมาก แต่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติน้อย ด้านการมนุษยสัมพันธ์ ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติได้ตรงตามความต้องการของครู แต่การแสดงตนเป็นคนเด่น ก้าวภายในเรื่องของผู้หนึ่งยังน้อย ซึ่งครูไม่ต้องการ ด้านการผลักดันและทำประมวลการสอน คู่มือครู

ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติโครงการความต้องการของครู แก่การผลิตเอกสารทางวิชาการ การเผยแพร่ข่าวสาร การจัดศูนย์วิชาการ และบรรยายทางวิชาการ ยังเป็นอย่าไม่ตรงกับความต้องการของครู

6 ผู้วิจัยพบว่า ทิศนกลี้วไปของครูต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ได้เป็นไปในทางที่ดี ถึงแม้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของการหาทางวางแผนแก้ไขต่อไป

สวัสดี บันเทิงสุข (สำนักงานภาคศึกษา 8 2515 . 5 อ้างอิงมาจาก สวัสดี บันเทิงสุข) ได้ศึกษาทัศนคติของศึกษานิเทศก์ต่อการนิเทศการศึกษา พบว่าศึกษานิเทศก์มีความเห็นตรงกันว่า ตนเองเป็นผู้นำบทบาทสู่ต่อการศึกษา โดยเฉพาะด้านวิชาการ การนิเทศการสอน แต่ไม่ใช่ด้านให้การอบรมครู และมีความเห็นตรงกันว่าศึกษานิเทศก์ไม่ต้องการรับภาระนอกเหนือจากงานที่กำหนดไว้ในหน้าที่มากเกินไป ในด้านบริหาร ศึกษานิเทศก์ต่างยอมรับบทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัด แต่งานบางอย่างเห็นว่าถ้าไม่ทอดผ่านประจำแผนกศึกษานิเทศก์จะเร็วขึ้น และยังเห็นตรงกันอีกว่า การทำงานของศึกษานิเทศก์และศึกษานิเทศก์อาจยังไม่ประสานกันเท่าที่ควร เกี่ยวกับงานในหน้าที่ศึกษานิเทศก์บางคนเห็นว่างานที่กำังรับผิดชอบอยู่ไม่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และความสนใจของตนสมควรได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

จุไรรัตน์ หมั่นพงษ์สถาพร (จุไรรัตน์ หมั่นพงษ์สถาพร 2515 . จ)

ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการนิเทศการศึกษาสายวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งหมายเพื่อศึกษาความช่วยเหลือที่ครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้รับ และต้องการจากศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทยฝ่ายมัธยมศึกษา ความสำเร็จของครูภาษาไทย หลังจากได้รับการนิเทศการศึกษา ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทย ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการนิเทศการศึกษาสาย

วิชาภาษาไทย โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูภาษาไทยที่เคยได้รับการนิเทศการศึกษา จาก
ศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทยฝ่ายมัธยมศึกษาในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียน
มัธยมสาสามัญ สรุปผลการวิจัยได้ว่า ครูภาษาไทยในโรงเรียน 2 ประเภท ได้รับความ
ช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ในทก ๆ ด้าน อยู่ในระดับช่วยเหลือเป็นส่วนมาก ส่วนความต้องการ
ให้ศึกษานิเทศก์ช่วยเหลือมากที่สุด คือ การจัดหาเอกสารประกอบการสอนให้แก่นครู การจัด
กิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร การจัดหาหนังสือเกี่ยวกับภาษาไทยมาไว้ในห้องสมุด การสาธิตการ
ใช้อุปกรณ์การสอนภาษาไทย เทคนิคการสร้างข้อสอบแบบต่าง ๆ จัดส่งเอกสารทางวิชาการ
และความเคลื่อนไหวทางวิชาการให้ครูทราบ และการแนะนำหนังสือที่ดีควรอ่านแก่ครูใน
โรงเรียนแบบแบบประสมไ้กับความสำเร็รมากกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ
ในเรื่องครู การใช้อุปกรณ์การสอน ส่วนปัญหาและอุปสรรคการนิเทศการศึกษาคือ ศึกษานิเทศก์
มีบทบาทปฏิบัติงานในเทศที่โรงเรียนน้อยจริงเกินไป ระยะเวลาในการนิเทศการศึกษา
แต่ละครั้งสั้นและเร่งรัดเกินไป วัครอบวิชาภาษาไทยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
น้อยจริงเกินไป ห้องเรียนและอาคารสถานที่จากัดไปสามารถจัดกิจกรรมทั้งภายในและ
ภายนอกห้องเรียนได้ตามต้องการ จำนวนศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้ไ้ยก
เต็มที่ งบประมาณครูไม่เพียงพอต่อการปรับปรุงและส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
และหนังสือทางวิชาภาษาไทยมีไม่เพียงพอ ส่วนความช่วยเหลือที่ครูในโรงเรียนทั้งสอง
ประเภทได้รับจากศึกษานิเทศก์ไ้มีความสัมพันธ์กับความสำเร็ของครูหลังจากได้รับการ
นิเทศการศึกษา

วิจิตร อนวัช นันท์ (วิจิตร อนวัช นันท์ 2520 : 39-46) ได้สำรวจคุณลักษณะ
ของศึกษานิเทศก์สายสามัญ โดยศึกษาจากศึกษานิเทศก์ไ้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะ
ที่สำคัญของตัวศึกษานิเทศก์ โดยการสุ่มศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญทั่วประเทศไ้ 209 คน ไ้

แบบสอบถามสำรวจ พบว่า คุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ที่ดี ซึ่งเชื่อต่อการทำงานในหน้าที่ 10 ประการ คือ

1. ความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย
2. ความตรงต่อเวลา
3. ความรับผิดชอบ
4. เทคนิคในการพูด
5. การประเมินผล
6. ความกตัญญู
7. การเป็นนักวิจัย
8. ความยุติธรรม
9. การสร้างการสื่อน
10. เทคนิคในการนิเทศการศึกษา

โสภณ รอดทอง (โสภณ รอดทอง 2521 : 108-110) ได้ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษาประจำจังหวัดทั่วประเทศ โดยสุ่มตัวอย่างมา 310 คน พบว่า ปัญหาซึ่งศึกษานิเทศก์ประสบในการทำงานมากที่สุดได้แก่ ขาดแคลนงบประมาณในการประชุม อบรม สัมมนาครู ขาดแรงจูงใจ และขาดงบประมาณในการจัดหาคู่มือครู เอกสารทางวิชาการ และอุปกรณ์การสอน ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ไม่ได้รับงบประมาณเพียงพอในการออกนิเทศ อัตราการจ้างของศึกษานิเทศก์ไม่สอดคล้องกับจำนวนโรงเรียนที่ออกไปนิเทศ ครูไม่ได้นำผลการประเมินผลงานด้านวิชาการไปปรับปรุงการทำงานของตน บางครั้งงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายทำให้งานในโครงการของศึกษานิเทศก์เสียหาย และขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงานด้านการศึกษาทดลอง และวิจัย

นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่น ๆ ร้องลงมา เช่น ขาดคู่มือครู และเอกสารในการศึกษาทดลองวิจัย งานที่ได้รับมอบหมายไม่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของศึกษานิเทศก์ เป็นต้น

จากงานวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และปัญหาต่าง ๆ ส่วนใหญ่ปรากฏว่า การนิเทศการศึกษายังมีปัญา และไม่ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย และถ้าครูจะแสดงออกอย่างจริงจัง ในแง่ตั้งคำถาม ทบทวน พฤติกรรม และวิธีการนิเทศการสอนของศึกษานิเทศก์ และศึกษานิเทศก์ก็ความเข้าใจ เห็นใจ ในปัญหาที่เขา กำลังเผชิญอยู่ และเข้าใจความไม่ผัน ความมุ่งหวังในวิชาชีพที่ดี ๆ และการสอนของเขา สิ่งนี้แหละเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การนิเทศการศึกษาประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยในต่างประเทศ

คาร์ลตัน (Carlton. 1971 406-¹) ได้ทำการศึกษามบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงตามทัศนะของครูบรรณศึกษา จำนวน 1,044 คน ครูใหญ่จำนวน 52 คน ผลปรากฏว่า บทบาทของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงนั้น ได้แก่ การพัฒนาช่วยเหลือโครงการสอน ช่วยงานประจำเกี่ยวกับการบริหาร ช่วยกำหนดนโยบายของโรงเรียนร่วมมือในการประชุมครู และช่วยคัดเลือกแบบเรียน

ส่วนบทบาทในด้านอุดมคตินั้น เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการวางแผน เตรียมการเยี่ยมโรงเรียนเพื่อสังเกตการสอน ช่วยเหลือครูจัดเนื้อหาวิชา กัดเลือกอุปกรณ์การสอน และทำโครงการสอน

มาโลน (Malone. 1971 1233-¹) ได้วิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ของอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับคัดเลือกในรัฐมิสซิสซิปปี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศของอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากสหพันธ์โรงเรียนและวิทยาลัยภาคใต้ ซึ่งได้รับการคัดเลือกแล้ว ผลการวิจัยสรุปได้ว่า อาจารย์และครูมีความเห็นตรงกันในด้าน การเอาใจใส่เกี่ยวกับคุณค่าของการปฏิบัติงานนิเทศมากกว่าการเอาใจใส่ว่าอาจารย์ใหญ่หาอะไร และเห็นว่าการเยี่ยมชั้นเรียน และการประชุมครูเพื่อเป็นสื่อในการนิเทศมีคุณค่า น้อย อาจารย์ใหญ่ปฏิบัติงานด้านการเยี่ยมชั้นเรียนน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งอาจารย์ใหญ่และครูให้คุณค่าการอบรมครูประจำการ และการปฏิบัติหน้าที่นี้เทศก์ทั่ว ๆ ไปว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด

ในการนี้เทศ และอาจารย์ใหญ่ได้ลงเฝ้าการปฏิบัติกิจกรรมการนี้เทศในทุกๆ คำนมากกว่าครู
 ลินด์แมน (Lindemand. 1971 4422-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการ
 ถัดกันระหว่างครูกับศึกษานิเทศก์ ผลการวิจัยพบว่า ครูติดกับครูคนอื่น ๆ ซึ่งกันและกัน
 มากกว่าติดกับศึกษานิเทศก์ และในแขนงพบว่า ครูติดกับศึกษานิเทศก์เป็นแบบ
 ไม่เป็นทางการมากกว่าติดกับแบบเป็นทางการ

จูเนียร์ (Junior. 1972 : 6033-A) แห่งมหาวิทยาลัยอียิปต์
 ได้วิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจในการปฏิบัติงานนิเทศการท่าของอาจารย์ใหญ่ และครู
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็กที่ได้รับการจัดแจงของรัฐอียิปต์ เพื่อศึกษาความ
 คิดเห็นของอาจารย์ใหญ่ และครู เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการท่าที่เป็นประโยชน์
 ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน และการพัฒนาอาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า ผลการ
 สื่อสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศระหว่างอาจารย์ใหญ่กับครู ความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่
 และครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 60 ข้อ ใน
 75 ข้อ มีการปฏิบัติงานนิเทศ 2-3 ข้อ ที่ใช้กันมากกว่าเขว้าง อาจารย์ใหญ่ไม่รับผิดชอบ
 อย่างเต็มที่ในการเร่งเร้าให้เกิดความเจริญก้าวหน้าอย่างเต็มที่ทางอาชีพครู และการ
 ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โครงการนี้เน้นเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนา
 หลักสูตร การร่วมมือกันในการคัดเลือกแบบเรียน การประสานงานในการจัดกิจกรรม
 การแนะแนว มีการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเขียนแผนเรียนและการสังเกตการสอน
 อาจารย์ใหญ่ และครูต้องการให้มีการจัดโครงการนิเทศที่ดีที่จะช่วยพัฒนาอาชีพ และปรับปรุง
 การเรียนการสอน แต่ไม่แน่ใจว่าจะให้ครูจัดทำรายงานการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน
 เสนอต่อศึกษานิเทศก์ เพราะครูไม่ใช่มัคบังกับวิชาของศึกษานิเทศก์ การปฏิบัติงานการ
 นิเทศต้องมีการวางแผนร่วมกันระหว่างอาจารย์ใหญ่ ครู และศึกษานิเทศก์

อัลเบิร์ต (Albert, 1978: 1953-1) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจ และเจตคติของศึกษานิเทศก์ อาจารย์ใหญ่ และครู ต่องานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ของเทศบาลในฟิลาเดลเฟีย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

ด้านความเหมาะสม และการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา

1. ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ใหญ่ มีความเห็นว่า ควรมีการนิเทศโดยการเยี่ยมชั้นเรียนอย่างน้อยปีละ 1 - 2 ครั้ง

2. อาจารย์ใหญ่และครู เห็นว่าการนิเทศโดยอาจารย์ใหญ่ และศึกษานิเทศก์ เป็นการเหมาะสมแล้ว ไม่จำเป็นต้องพึ่งความช่วยเหลือจากบุคคลภายนอก

3. ศึกษานิเทศก์เห็นว่า การนิเทศโดยศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ใหญ่ยังไม่เพียงพอ

4. อาจารย์ใหญ่ และศึกษานิเทศก์เห็นว่า มีความจำเป็นที่จะมีการนิเทศโดยติดต่อกับศึกษานิเทศก์เพิ่มขึ้น แต่ครูเห็นว่าไม่จำเป็น

5. ศึกษานิเทศก์ เห็นว่า ควรได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ในเทศบาลเพิ่มขึ้น แต่อาจารย์ใหญ่ และครูเห็นว่าไม่จำเป็น

ด้านเทคนิคการนิเทศการศึกษา

1. ศึกษานิเทศก์ อาจารย์ใหญ่ และครู เห็นว่า ควรมีการช่วยเหลือ สนับสนุนเทคนิควิธีสอนของครู โดยการริเริ่มวางโครงการที่จะปรับปรุงการสอน

2. ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ใหญ่ เห็นว่า การช่วยเหลือให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพครู โดยการอธิบายและแนะนำจะเป็นการกระตุ้นกระตุ้นความสนใจการเป็นสมาชิกในคณะครู และทำให้แสดงความพอใจในการทางาน ตลอดจนให้การรับรองในความพยายามครูเห็นว่าการช่วยเหลือให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพครู โดยการร่วมประชุมปรึกษาหารือ การบริการอื่น ๆ และมีห้องสมุดทางวิชาชีพ

3. ที่กมนิเทศ์ และอาจารย์ใหญ่ เห็นว่า การช่วยเหลือในการแนะนำเทคนิค
วิธีในการควบคุมชั้นเรียน ทำให้ครูสามารถจัดโครงการชั้นเรียนอย่างมีระเบียบ ครูเห็นว่า
ความช่วยเหลือในการกวดขัน ปัญหาของชั้นเรียนล่วงหน้าเป็นเทคนิควิธีที่มีประโยชน์

4. ที่กมนิเทศ์ อาจารย์ใหญ่ และครู เห็นว่า ควรมีการประชุมปรึกษาหารือ
หลังจากการเยี่ยมชั้นเรียน ซึ่งจะขึ้นก่อนการประเมินผลแผนวิธีในกมนิเทศ์

จากงานวิจัยข้างต้นนี้จึงสรุปได้ว่า การแก้ปัญหาในทางด้านการนิเทศการกวด
ขันอำนวยการ ปลายฝ่ายให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือกัน และทัศนคติของบุคคลรอบข้าง
มีอิทธิพลที่จะทำให้การนิเทศการกวดขันได้ผลดี อันจะทำให้กระบวนการเรียนการสอนพัฒนา
ยิ่งขึ้น

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูสอนวิชาสังคมศึกษา มีความต้องการในการนิเทศการสอนในชั้นต่างๆ
ในระดับสูง

2. ครูสอนสังคมศึกษา ที่มีวุฒิทางการศึกษากันมีประสบการณ์ต่างกัน และสอน
อยู่ในขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความต้องการในนเทศการสอนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ศึกษา คือ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 3 ปีการศึกษา 2526 ซึ่งมี
139 โรงเรียน มีครูสอนสังคมศึกษา จำนวน 932 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ปีการศึกษา 2526 การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการ
สุ่มแบบ Stratified Random Sampling มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกครูสังคมศึกษา จำนวน 932 คน ออกเป็นครูสังคมศึกษา
ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน
ปี พ.ศ. 2521 กล่าวคือ

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 1,500 คนขึ้นไป มีครูสังคมศึกษา
432 คน

โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 501 - 1,500 คน มีครูสังคมศึกษา
373 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 500 คนลงมา มีครูสังกัดศึกษา
127 คน

ขั้นที่ 2 กลุ่มครูในโรงเรียนแต่ละขนาดออกมาเป็นอัตราส่วน 4 : 3 : 1
ตามลำดับ

ขั้นที่ 3 กลุ่มครูสอนสังคมศึกษาออกมาได้ 252 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาหาความรู้จากหนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิเทศ
การศึกษา และศึกษานิเทศก์

2. ศึกษาขอบเขตหน้าที่ของศึกษานิเทศก์สายวิชาสังคมศึกษา วัตถุประสงค์
ของการนิเทศการศึกษาสายวิชาสังคมศึกษา การบริหารงาน และการปฏิบัติงานของ
ศึกษานิเทศก์ สายวิชาสังคมศึกษา จากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์สายวิชาสังคมศึกษา
ในเขตการศึกษา 3 จากการอ่านรายงานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการประจำปี
ต่าง ๆ หนังสือบทความจุลสารต่าง ๆ ของหน่วยศึกษานิเทศก์

3. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และการสอบสังคมศึกษาจากหนังสือ
บทความ และวารสารต่าง ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. สร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมา 1 ชุด โดยอาศัยหลักเกณฑ์ ขอบเขตของงานของศึกษานิเทศก์ อาศัยแนวทางจากหลักสูตรมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2521 เอกสารแนะแนวหลักสูตรมัธยมศึกษาวิชาสังคมศึกษา ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เอกสารสิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนสังคมศึกษา โดยศึกษาจากปัญหาการ

เรียนการสอน วิชา สังคมศึกษา

2. จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนสังคมศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาอื่น ๆ

3. เปรียบเทียบการสังเกตว่า ได้ขยายขอบเขตของแบบสอบถามออกมา 2 ด้าน คือ

3.1 ด้านหลักสูตรและการสอน

3.2 ด้านเทคนิคการนิเทศการสอน

4. วางแบบสอบถามให้ครอบคลุมงานทั้ง 2 ด้าน จำนวน 20 ข้อ

บุคลากรที่ทำการนิเทศการสอน คุณสมบัติของผู้นิเทศการสอน และความต้องการในการฝึกอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาการนิเทศ มีจำนวน 90 ข้อ เป็นแบบตัวเลือกรับ 5 อันดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 2

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ตามความเห็นของท่าน ข้อละเครื่องหมายเดียวในช่องที่ตรงกับความต้องการในการนิเทศการสอนของท่าน ดังต่อไปนี้

1.1 ความต้องการการนิเทศในการใช้หลักสูตร และเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา

ด้านการใช้หลักสูตร และเนื้อหาวิชา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1.1 วิธีการวิเคราะห์หลักสูตร ก่อนสอน					
1.1.2 วิธีการเขียนจุดมุ่งหมาย เชิงพฤติกรรม					
ฯลฯ					

1.2 ความต้องการการนิเทศในด้านวิธีสอน และเทคนิคการสอน

ด้านวิธีสอน และเทคนิคการสอน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.2.1 เทคนิคในการนำเข้าสู่บทเรียน					
1.2.2 เทคนิคในการให้กำลังใจ ฯลฯ					

1.3 ความต้องการการนิเทศในชั้นสื่อ และอุปกรณ์ในการประกอบการสอน

ชั้นสื่อและอุปกรณ์ในการประกอบการสอน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.3.1 ความรู้ในการจัดหาอุปกรณ์การสอน					
1.3.2 ความรู้ในการใช้อุปกรณ์การสอน					
ฯลฯ					

การตรวจให้คะแนนคิดตามน้ำหนักอัตราส่วนจากมากไปหาน้อย ดังนี้

มากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5

มาก มีค่าเท่ากับ 4

ปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3

น้อย มีค่าเท่ากับ 2

น้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1

ตอนที่ 3

เป็นการให้บุตรแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการอื่น ๆ ที่ครูสอนสังคมศึกษาต้องการ และขอเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 3

ความต้องการอื่น ๆ และขอเสนอแนะ

✓ 3

โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ หรือข้อความลงในช่องว่างตามความกึกเห็นของท่าน

1. ถ้าท่านมีความต้องการปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชา
สังคมศึกษา ท่านจะปรับปรุงสิ่งใดก่อน (เลือกตอบได้หลายข้อ)

- . ก. หลักสูตร และประมวลการสอน
- . . ข. หนังสือประกอบการเรียนรู้
- ก. อุปกรณ์การสอน
- ง. หนังสืออ่านประกอบ
- จ. วิธีสอน
- ฉ. การจัดห้องเรียน

. ช. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศการสอนวิชา สังคมศึกษา ดังนี้ คือ

1.
2.

การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity)

นำแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่สร้างขึ้น เพื่อใช้ถามความ
ต้องการในการนิเทศการสอนในสถานต่าง ๆ รวม 30 ข้อ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน
ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษา 2 ท่าน ครูสอนสังคมศึกษา 2 ท่าน และ
อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อีก 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความ
เที่ยงตรงตามเนื้อหา (Face Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
ของผู้ทรงคุณวุฒิ

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับครูผู้สอน
วิชาสังคมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่ประชากรจริง จำนวน 50 คน
แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้
✓ - Coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = .97

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกกับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 โดยตนเองบ้าง และโดยส่งทางไปรษณีย์บ้าง รวม
ทั้งหมด 267 ชุด จากนั้นก็ไปเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใ้กับผู้ตอบเองบ้าง และไปรษณีย์บ้าง
คิคแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก ยังคงเหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 252 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 94.38

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำเอาแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 252 ฉบับมาวิเคราะห์ โดยการ
นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาแจกแจงเป็นความถี่ของคำตอบแต่ละราย แล้วคิดเป็น
ร้อยละจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบาย
ต่อไป

2. หาค่าเฉลี่ยของกาตอบจากข้อมูล แบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนด
น้ำหนักของคะแนน (Weight) ออกมาเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

มากที่สุด	บิศาเท่ากับ 5
มาก	บิศาเท่ากับ 4
ปานกลาง	บิศาเท่ากับ 3
น้อย	บิศาเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	บิศาเท่ากับ 1

จากการกำหนดคะแนนดังกล่าว ให้นำมาหาค่าเฉลี่ย เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้ว
นำมาเทียบอันดับ โดยถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 ถือว่า ต้องการมากที่สุด หรือมีปัญหามากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 ถือว่า ต้องการมาก หรือมีปัญหามาก

~~ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 ถือว่า ต้องการปานกลาง หรือมีปัญหปานกลาง~~

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 ถือว่า ต้องการน้อย หรือมีปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.50 - 1.49 ถือว่า ต้องการน้อยที่สุด หรือมีปัญหาน้อยที่สุด

3. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อให้เห็นลักษณะการกระจายของข้อมูล ได้ชัดเจน

ยิ่งขึ้น

4. นำคะแนนที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติมาทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเบื้องต้น ได้แก่

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร

(Guilford. 1965 44)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกรณีในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความแปรปรวน (Variance) โดยใช้สูตร (Ferguson.

1971 62)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกรณีในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

โดยใช้สูตร (Ferguson. 1971 62)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกรณีในกลุ่มตัวอย่าง

2. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสูตร

$\mathcal{L}$ - Coefficient ของ ครอนบาค (Cronbach) (อนันต์ ศรีโสภณ 2521 : 265)

$$\mathcal{L} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_1^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ $\mathcal{L}$ แทน ค่าความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

s_1^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3. คำนวณค่า t - test เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่าง

ระหว่างตัวแปรสองกลุ่ม โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ

2524 : 96 - 99)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}, \quad df = \frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right]}{\left[\frac{s_1^2}{\frac{n_1}{n_1-1}} + \frac{s_2^2}{\frac{n_2}{n_2-1}} \right]}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t -distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

s_1^2, s_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

n_1, n_2 แทน จำนวนกรณีในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

4. ทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของข้อมูลในกรณีที่มีกลุ่มตัวอย่างหลายกลุ่ม โดยใช้วิธีของ Bartlett (วิเชียร เกตุสิงห์ 2522 : 63 - 64)

$$\chi^2 = \frac{2.303}{C} (f \log MS_{\text{error}} - \sum f_J \log S_J^2)$$

เมื่อ χ^2 หมายถึง χ^2 - distribution

$$f_J = n_J - 1 \quad (\text{คือ df ของ } S_J^2 \text{ นั้นเอง})$$

$$f = \sum f_J \quad (\text{คือ df ของ } MS_{\text{error}})$$

$$C = 1 + \frac{1}{\frac{2(f-1)}{f-1}} \left(\frac{1}{f} - \frac{1}{f_J} \right)$$

$$MS_{\text{error}} = \frac{\sum SS_J}{\sum f_J} \quad \text{หรือ} \quad \frac{\sum (n_J - 1) S_J^2}{n - K}$$

5. คำนวณค่า F - test เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างตัวแปรมากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้สูตร (Lindquist. 1965 : 56)

$$F = \frac{MS_A}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจง

F - distribution

MS_A แทน ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

กรณีศึกษาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตรวจสอบความแตกต่าง
เป็นรายคู่โดยใช้เทคนิค Studentized Range Statistic (บุษกร เพชรวิวัฒน์
2523 : 109)

$$Q = \frac{\bar{X}_{\max} - \bar{X}_{\min}}{\sqrt{S_w^2/n}}$$

เมื่อ Q แทน Studentized Range Statistic

$\bar{X}_{\max}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่มีค่าสูง

$\bar{X}_{\min}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่มีค่าต่ำ

S_w^2 แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม หรือ MS_w

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล และหาความสัมพันธ์ต่าง ๆ โดยใช้เครื่อง
คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social
Science) ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	อัตราส่วนวิกฤติที่ใช้พิจารณาในการแจกแจง t-distribution
F	แทน	อัตราส่วนวิกฤติที่ใช้พิจารณาในการแจกแจง F-distribution
df	แทน	degree of freedom
SS	แทน	ค่า Sum of Squares
MS	แทน	ค่า Mean Square
q	แทน	Studentized Range Statistic

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 2 แสดงเพศ ของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
เพศ ชาย	130	51.59
หญิง	122	48.41

จากตาราง 2 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษามีส่วนมากเป็นเพศชายมากกว่า
 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.59

ตาราง 3 แสดงอายุของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
อายุ 20 - 24 ปี	7	2.78
25 - 29 ปี	93	36.90
30 - 34 ปี	34	33.33
35 - 39 ปี	39	15.48
40 - 44 ปี	15	5.96
45 - 49 ปี	9	3.57
50 - 54 ปี	4	1.59
55 - 59 ปี	1	0.40

จากตาราง-3 พบว่า ทรุสอนดงคมกฤษา มีอายุขวง 25 - 29 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.90 และรองลงมาก่อขวงอายุ 30 - 34 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 และขวงอายุที่มีวาแวนน้อยที่สุด ก่อ 50 - 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.40

ตาราง 4 แสดงสถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
สถานภาพสมรส สมรส	163	64.68
โสด	89	35.32

จากตาราง 4 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษามีสถานภาพสมรส มากกว่า
เป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 64.68

ตาราง 5 แสดงจำนวนนักเรียนในโรงเรียนที่กลุ่มตัวอย่างหาการสอนอยู่

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
จำนวนนักเรียน 500 คนหรือน้อยกว่า	36	14.29
501 - 1,500 คน	102	40.47
1,500 คนขึ้นไป	114	45.24

จากตาราง 5 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่มีนักเรียน
1,500 คนขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 45.24 รองลงมาคืออยู่ในโรงเรียนที่มีนักเรียน
501 - 1,500 คน คิดเป็นร้อยละ 40.47 และน้อยที่สุดคืออยู่ในโรงเรียนที่มี
นักเรียน 500 คนหรือน้อยกว่า ร้อยละ 14.29 (ซึ่งคลาดเคลื่อนไปจากอัตราส่วน
ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเพียงเล็กน้อย)

ตาราง 6 แสดงวุฒิทางการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
วุฒิ สูงกว่าปริญญาตรี	12	4.76
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	205	81.35
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	35	13.89
ต่ำกว่าอนุปริญญาตรี	-	

จากตาราง 6 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษามีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาตรี มากที่สุด ร้อยละ 81.35 รองลงมาคือ มีวุฒิทางการศึกษาระดับอนุปริญญา ร้อยละ 13.89 และที่น้อยที่สุดคือวุฒิทางการศึกษา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 4.76

ตาราง 7 แสดงประสบการณ์ในการสอนสังคมศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
ประสบการณ์ ต่ำกว่า 10 ปี	178	70.63
10 ปี หรือสูงกว่า	74	29.37

จากตาราง 7 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษามีประสบการณ์ในการสอนสังคมศึกษา ต่ำกว่า 10 ปี มากกว่า 10 ปีหรือสูงกว่า คือร้อยละ 70.63

ตาราง 8 แสดงจำนวนคาบต่อสัปดาห์ในการสอนของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
จำนวนคาบต่อสัปดาห์ 1 - 6 คาบ	9	3.52
7 - 12 คาบ	36	14.29
13 - 18 คาบ	145	57.54
19 - 24 คาบ	60	23.81
25 - 30 คาบ	2	0.79

จากตาราง 8 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษามีจำนวนคาบต่อสัปดาห์จำนวนมากที่สุด อยู่ในช่วง 13 - 18 คาบ ร้อยละ 57.54 รองลงมาคือ สอนอยู่ในช่วง 19 - 24 คาบ ร้อยละ 23.81 และน้อยที่สุดสอนอยู่ในช่วง 25 - 30 คาบ ร้อยละ .79

ตาราง 9 แสดงระดับชั้นที่สอนของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
ระดับชั้นที่สอน เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	121	48.02
เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	43	17.06
ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย	88	34.92

จากตาราง 9 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษาสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด ร้อยละ 48.02 รองลงมาคือ สอนทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ร้อยละ 34.92 และที่น้อยที่สุดคือ สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 17.06

ตาราง 10 แสดงถึงสาเหตุที่สอนสังคมศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
สาเหตุที่สอนวิชาสังคมศึกษา		
ใจสมัคร	146	57.94
ผู้บังคับบัญชามอบหมาย	12	4.76
สอนแทนชั่วคราว	4	1.59
สอบบรรจุได้ในหมวดวิชานี้	90	35.71
อื่น ๆ	-	-

จากตาราง 10 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษามากส่วนใหญ่นั้นคือ ร้อยละ 57.94 สอนวิชาสังคมศึกษาคือใจสมัคร จำนวนรองลงมาคือ ร้อยละ 35.71 สอนเพราะสอบบรรจุได้ในหมวดวิชานี้ มีครูสังคมศึกษาจำนวนน้อยมาก คือร้อยละ 1.57 ที่สอนเพราะสอนแทนชั่วคราว

ตาราง 11 แสดงถึงเหตุผลที่ไม่อยากสอนสังคมศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
เหตุผลที่ไม่อยากสอนสังคมศึกษา		
ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้สอน	10	3.97
เห็นว่าเป็นวิชาที่น่าเบื่อหน่าย	6	2.38
ต้องเตรียมการสอนมาก	47	18.65
ไม่ได้ศึกษาวิธีสอนเกี่ยวกับวิชานี้โดยตรง	16	6.35
อื่น ๆ เช่น ไม่มีความรู้บางเนื้อหา และขาดแคลนอุปกรณ์	9	3.57

จากตาราง 11 พบว่า จากจำนวนผู้แสดงเหตุผลไม่อยากสอนวิชาสังคมศึกษา 34.92% ของกลุ่มตัวอย่าง ให้เหตุผลว่าไม่อยากสอนวิชานี้เพราะต้องเตรียมการสอนมากมากที่สุด คือร้อยละ 18.65 รองลงมาคือจากร้อยละ 6.35 ไม่ชอบสอนเพราะไม่ได้ศึกษาวิธีสอนเกี่ยวกับวิชานี้มาโดยตรง

ตาราง 12 แสดงถึงวิชาเอก หรือสาขาวิชาที่ศึกษามาของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
วิชาเอกหรือสาขาวิชาที่ศึกษามา		
ภูมิศาสตร์	27	10.71
ประวัติศาสตร์	51	20.24
สังคมศึกษา	159	63.10
อื่น ๆ เช่น พ.ม.		
อุตสาหกรรม		
ภาษาไทย		
บริหารการศึกษา		
มนุษยวิทยา	15	5.95

จากตาราง 12 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษาจบการศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 63.10 รองลงมาคือวิชาเอกประวัติศาสตร์ ร้อยละ 20.24 วิชาภูมิศาสตร์ ร้อยละ 10.71 และน้อยที่สุดคือ วิชาอื่น ๆ ร้อยละ 5.95

ตาราง 13 แสดงถึงงานพิเศษที่ทานอกเหนือจากการสอนของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
งานพิเศษที่ทำ งานธุรการ	21	8.33
การเงิน	2	0.79
งานวิชาการ	26	10.32
การแนะแนว	11	4.37
หัวหน้าหมวดวิชา	18	7.14
ฝ่ายกิจกรรมโรงเรียน	23	13.10
งานประจำชั้นเรียน	88	34.92
งานฝ่ายปกครอง	38	15.08
อื่น ๆ เช่น ทะเบียน สดกรณ์ ห้องสมุด พัสดุ ประชาสัมพันธ์	14	5.56

จากตาราง 13 พบว่า ครูสอนสังกัดมกมีงานพิเศษที่ทำมากที่สุดคือ
ประจำชั้นเรียน ร้อยละ 34.92 รองลงมาคือ ฝ่ายปกครอง ร้อยละ 15.08
และน้อยที่สุดคือการเงิน ร้อยละ .79

ตาราง 14 แสดงถึงระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
ระดับความรู้ คีมาก	10	3.97
ดี	70	27.78
พอใช้	42	16.67
ยังต้องการความรู้เพิ่มเติม		
อีกมาก	130	51.59

จากตาราง 14 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษา ร้อยละ 51.59 ยอมรับว่า ยังต้องการความรู้เพิ่มเติมอีกมาก รองลงมาคือจำนวน ร้อยละ 27.78 ยอมรับว่า มีความรู้ดี และมีครูสอนสังคมศึกษาจากเขตน้อยมาก คือร้อยละ 3.97 ที่ยอมรับว่า มีความรู้ดีมาก

ตาราง 15 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนครูของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนครูที่มีผลต่อการสอน		
เพื่อนครูให้ความร่วมมือในการทำงานที่	178	70.63
เพื่อนครูให้ความร่วมมือเป็นบางครั้ง	59	23.41
ต่างคนต่างทำงานไม่ยุ่งเกี่ยวกับ	15	5.59

จากตาราง 15 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษามีส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 70.63 เห็นว่าเพื่อนครูให้ความร่วมมือในการทำงานที่ จำนวนรองลงมาคือ ร้อยละ 23.41 เห็นว่า เพื่อนครูให้ความร่วมมือเป็นบางครั้ง และมีครูสังคมศึกษาจำนวนน้อยคือร้อยละ 5.59 เห็นว่า ต่างคนต่างทำงานไม่ยุ่งเกี่ยวกับ

ตาราง 16 แสดงถึงสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
สุขภาพ แข็งแรง	214	84.92
เจ็บป่วย แต่ไม่ร้ายแรง	31	12.30
มีโรคประจำตัวต้องอยู่ในความดูแล ของแพทย์	7	2.78

จากตาราง 16 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษาส่วนใหญ่คือร้อยละ 84.92 มีสุขภาพแข็งแรง มีครูเป็นส่วนน้อยที่เจ็บป่วย แต่ไม่ร้ายแรง คือร้อยละ 12.30 และมีครูจำนวนน้อยที่สุด คือร้อยละ 2.78 ที่มีโรคประจำตัวต้องอยู่ในความดูแลของแพทย์

ตาราง 17 แสดงถึงการเข้ารับการอบรมของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
การเข้ารับการอบรม น้อยมาก	2	0.79
น้อย	28	11.11
น้อย	149	59.13
ไม่เคย	73	28.92

จากตาราง 17 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษาส่วนใหญ่ที่ร้อยละ 59.13 เคยเข้ารับการอบรมน้อย รองลงมาคือร้อยละ 28.92 ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม และน้อยที่สุด ร้อยละ .79 ที่เข้ารับการอบรมน้อยมาก

ตอนที่ 2

1. ความต้องการการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษาในค้ำหลักสูตร
และการสอน

ตาราง 18 แสดงความต้องการการช่วยเหลือในค้ำการใช้หลักสูตร และเนื้อหา
วิชาสังคมศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ค้ำการใช้หลักสูตรและเนื้อหา วิชาสังคมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
การวางแผนการสอน เนื้อหาให้ เหมาะสมกับเวลา	3.722	0.778	มาก
การใช้คู่มือครูได้ตรงกับจุดมุ่งหมาย	3.457	0.852	ปานกลาง
การลำดับเนื้อหาให้สัมพันธ์กัน	3.700	0.821	มาก
การลำดับเนื้อหาให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น	3.500	0.845	มาก
การจัดกิจกรรมให้นักเรียนสนใจเรียน	3.555	0.908	มาก
การใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ ท้องถิ่น	3.783	0.854	มาก
วิธีการสอนให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์	3.850	0.735	มาก
วิธีการค้นคว้าเนื้อหาเพิ่มเติม เพื่อ ประกอบการสอน	3.800	0.686	มาก
วิธีการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนสอน	3.578	1.106	มาก
วิธีการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	3.576	0.800	มาก
วิธีการในการพัฒนาหลักสูตรระดับ ท้องถิ่น	3.638	0.764	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษาต้องการการช่วยเหลือด้าน การใช้หลักสูตร และเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาในระดับมากที่สุด คือ การวางแผนการสอน เนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลา การถ่ายโอนเนื้อหาให้สัมพันธ์กัน การลำดับเนื้อหาให้ สัมพันธ์กับวิชาอื่น การจัดกิจกรรมให้นักเรียนสนใจเรียน การใช้หลักสูตรให้สอดคล้อง กับสภาพท้องถิ่น วิธีการสอนได้แก่เรียนแบบจุดประสงค์ วิธีการค้นคว้าเนื้อหา เพิ่มเติมเพื่อประกอบการสอน วิธีการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนสอน วิธีการเขียน จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และวิธีการในการหาหลักสูตรระดับห้องเรียน

ตาราง 19 แสดงความต้องการการช่วยเหลือในด้านวิธีสอน และเทคนิคการสอน
ของกลุ่มตัวอย่าง

ด้านวิธีสอน และเทคนิคการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
เทคนิคในการนำเข้าสู่บทเรียน	3.446	0.685	ปานกลาง
เทคนิคในการดำเนินการสอน	3.679	0.727	มาก
เทคนิคในการสร้างสิ่งก่	3.761	0.820	มาก
เทคนิคในการบรรยาย	3.391	0.629	ปานกลาง
เทคนิคในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	3.200	0.791	ปานกลาง
เทคนิคในการควบคุมชั้นเรียน	2.896	0.772	ปานกลาง
เทคนิคในการสร้างความสนใจ	3.335	0.761	มาก
เทคนิคในการให้แรงเสริม	3.269	1.002	ปานกลาง
เทคนิคในการรวมกลุ่มอภิปราย	3.476	0.928	ปานกลาง
เทคนิคในการตั้งคำถาม	3.440	0.763	ปานกลาง
เทคนิคในการสรุปบทเรียนและ ประเมินผล	3.720	1.061	มาก
เทคนิคในการตั้งวัตถุประสงค์ใน การสอน	3.642	0.731	มาก
การวางแผนและการจัดกิจกรรมใน การสอน	4.166	0.816	มาก
เทคนิคในการนำวิธีสอนแบบใหม่ มาใช้	4.066	0.949	มาก

จากตาราง 19 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษาต้องการการช่วยเหลือในด้าน
 วิธีสอน และเทคนิคการสอนในระดับมากที่สุด เทคนิคในการดำเนินการสอน เทคนิค
 ในการสร้างสิ่งกั๊ป เทคนิคในการเร้าความสนใจ เทคนิคในการสรุปผลบทเรียน
 และประเมินผล เทคนิคในการตั้งวัตถุประสงค์ในการสอน การวางแผน และการจัด
 กิจกรรมในการสอน และเทคนิคในการนำวิธีสอนแบบใหม่ ๆ มาใช้

ตาราง 20 แสดงความต้องการ การช่วยเหลือในด้านการใช้สื่อ และอุปกรณ์ใน
การประกอบการสอนของกลุ่มตัวอย่าง

ความต้องการการช่วยเหลือในด้านการใช้สื่อ และอุปกรณ์ประกอบการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
ความรู้ในการเลือกใช้อุปกรณ์การสอน	2.758	0.786	มาก
ความรู้ในการจัดเลือกใช้อุปกรณ์การสอน	3.670	0.818	มาก
ความรู้ในการจัดเก็บอุปกรณ์การสอน	3.296	0.592	ปานกลาง
ความรู้ในการเก็บรักษาอุปกรณ์การสอน	3.100	1.077	ปานกลาง
ความรู้ในการใช้วัสดุในห้องเรียน จัดทำอุปกรณ์ การสอน	3.500	0.989	มาก
ความรู้ในการซ่อมอุปกรณ์ที่ชำรุด	3.086	0.900	ปานกลาง
ความรู้ในการจัดห้องสังคมศึกษา	3.656	0.827	มาก
ความรู้ในการเบิกจ่ายเงินเพื่อซื้อวัสดุสิ้นเปลือง	3.205	1.055	ปานกลาง
ความรู้ในการเลือกใช้อุปกรณ์ให้เหมาะสม กับเนื้อเรื่องที่สอน	3.481	0.802	ปานกลาง
ความรู้ในการทำเอกสารประกอบการสอน รายวิชา	3.535	0.999	มาก
ความรู้ในการเสืหาหนังสือประกอบการเรียน	3.269	0.666	ปานกลาง

จากตาราง 20 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษามีความต้องการการช่วยเหลือ
 ในด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนในระดับมาก คือ ความรู้ในการเลือกใช้
 อุปกรณ์การสอน ความรู้ในการจัดโต๊ะเก้าอี้ อุปกรณ์ ความรู้ในการใช้วัสดุในท้องถิ่น
 จัดทำอุปกรณ์การสอน ความรู้ในการจัดห้องสิ่งคนศึกษา และความรู้ในการทำเอกสาร
 ประกอบการสอนรายวิชา

ตาราง 21 แสดงความต้องการ การช่วยเหลือในด้านการพัฒนา และการประเมินผล
ของกลุ่มตัวอย่าง

ความต้องการ การช่วยเหลือในด้านการพัฒนา และการประเมินผล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
การสร้างข้อสอบวัดความรู้ ความว	3.520	1.107	ปานกลาง
การสร้างข้อสอบวัดการนำไปใช้	3.615	0.803	มาก
การสร้างข้อสอบวัดการวิเคราะห์	3.046	0.674	มาก
การสร้างข้อสอบวัดการสังเคราะห์	3.380	0.632	มาก
การสร้างข้อสอบวัดการประเมินค่า	3.600	0.645	มาก
การวิเคราะห์ข้อสอบ	3.590	1.053	มาก
การวัดในสภาพปฏิบัติ	3.444	0.697	ปานกลาง
การสร้างข้อสอบให้ครอบคลุมถึงจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	3.750	0.989	มาก
ความสำคัญและความจำเป็นของกระบวนการ วัดผล	3.545	0.857	มาก
วิธีการประเมินผลที่ใช้ในการเรียนการสอน	3.814	0.633	มาก
การส่งเสริมในการใช้แบบทดสอบใหม่ ๆ	4.030	0.668	มาก
การสร้างธนาคารข้อสอบในโรงเรียน	3.870	0.957	มาก
การใช้ข้อสอบมาตรฐานในการวัดและ ประเมินผลนักเรียน	4.040	0.789	มาก
การใช้ผลการสอบ เพื่อคัด เกณฑ์	3.333	0.960	ปานกลาง

จากตาราง 21 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษาปีความต้องการการช่วยเหลือ
 ในด้านการวัดผล และการประเมินผลในระดั้มาก คือ การสร้างข้อสอบวัดการนำไปใช้
 การสร้างข้อสอบวัดการวิเคราะห์ การสร้างข้อสอบวัดการสังเคราะห์ การสร้าง
 ข้อสอบวัดการประเมินค่า การวิเคราะห์ข้อสอบ การสร้างข้อสอบให้ครอบคลุมถึง
 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ความสำคัญและทราบบ้างเป็นของกระบวนการวัดผล
 วิธีการประเมินผลที่ใช้ในการเรียนการสอน การส่งเสริมในการใช้แบบทดสอบใหม่ ๆ
 การสร้างธนาคารข้อสอบในโรงเรียน และการใช้ข้อสอบมาตรฐานในการวัดและ
 ประเมินผลนักเรียน

2. ความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาค้นเทคนิคการนิเทศ
การสอน

ตาราง 22 แสดงความต้องการวิธีการนิเทศการสอนของกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการนิเทศการสอนที่ต้องการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
วิธีการบรรยาย	3.250	0.887	ปานกลาง
วิธีการอภิปราย	3.586	0.866	มาก
วิธีการสัมมนา	3.400	1.000	ปานกลาง
วิธีการประชุมกลุ่ม	3.629	0.791	มาก
วิธีการเยี่ยมชั้นเรียน	2.900	0.959	ปานกลาง
วิธีการสาธิต	3.863	1.082	มาก
วิธีการจัดนิทรรศการ	3.520	0.962	มาก
วิธีการศึกษานอกสถานที่	3.928	0.857	มาก
วิธีการสัมภาษณ์	3.300	1.260	ปานกลาง
วิธีการประชุมปฏิบัติการ	3.608	1.076	มาก

จากตาราง 22 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษา มีความต้องการเกี่ยวกับวิธีการ
นิเทศการสอน ในระดับมาก คือ วิธีการอภิปราย วิธีการประชุมกลุ่ม วิธีการสาธิต
วิธีการจัดนิทรรศการ วิธีการศึกษานอกสถานที่ และวิธีการประชุมปฏิบัติการ

ตาราง 23 แสดงความต้องการให้มีการจัดบุคลากรที่ทำการนิเทศการสอนของกลุ่ม
ตัวอย่าง

บุคลากรที่จะทำการนิเทศการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
ครูผู้ร่วมงานในหมวดวิชาในโรงเรียน เดียวกัน	3.166	0.816	ปานกลาง
หัวหน้าหมวดสังคมศึกษาในโรงเรียน ของท่าน	3.208	0.883	ปานกลาง
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการในโรงเรียนของท่าน	3.125	0.850	ปานกลาง
ผู้บริหารโรงเรียน	3.086	0.949	ปานกลาง
ครูในหมวดสังคมศึกษาของโรงเรียนอื่น	3.250	0.944	ปานกลาง
ศึกษานิเทศก์จากเขตการศึกษา	3.772	1.066	มาก
ศึกษานิเทศก์จากกรมสามัญศึกษา	3.809	1.209	มาก
วิทยากรจากกรมวิชาการ	4.000	1.309	มาก
นักวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษาใน ประเทศ	4.045	0.898	มาก
ครูผู้มีผลงานการสอนสังคมศึกษาคดีเด่น	4.440	0.768	มาก

จากตาราง 23 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษา มีความต้องการให้มีการจัด
บุคลากรที่จะทำการนิเทศการสอนระดับมาก คือ ศึกษานิเทศก์จากเขตการศึกษา
ศึกษานิเทศก์จากกรมสามัญศึกษา วิทยากรจากกรมวิชาการ นักวิชาการจากสถาบัน
อุดมศึกษาในประเทศ และครูผู้มีผลงานการสอนสังคมศึกษาคดีเด่น

ตาราง 24 แสดงคุณสมบัติของผู้ที่จะทำการนิเทศการสอน ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการ

คุณสมบัติของผู้นิเทศการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
เป็นผู้มีประสบการณ์ในการทางานสูง	4.576	0.503	มาก
เป็นผู้ที่มีวุฒิสูง	3.038	1.076	ปานกลาง
เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.304	0.764	มาก
เป็นผู้ที่มีความเมตตา กรุณา	4.153	0.731	มาก
เป็นผู้ที่ชอบทำงานแบบสั่งการ	1.700	0.794	น้อย
เป็นผู้ที่ยึดหลักประชาธิปไตยในการทางาน	4.440	0.820	มาก
เป็นผู้ที่เคร่งครัดในระเบียบวินัย	3.307	0.970	ปานกลาง
เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.400	0.563	มาก
เป็นผู้ที่มีอารมณ์ สุขุม เยือกเย็น	4.407	0.693	มาก
เป็นผู้ที่ไม่ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ	4.600	0.707	มาก

จากตาราง 24 พบว่า คุณสมบัติของผู้ที่จะทำการนิเทศการสอน ที่ครูสอนสังคมศึกษาต้องการในระดับมากคือ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทางานสูง เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ที่มีความเมตตา กรุณา เป็นผู้ที่ยึดหลักประชาธิปไตยในการทางาน เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้ที่มีอารมณ์สุขุม เยือกเย็น และเป็นผู้ที่ไม่ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ ในระดับน้อย คือ เป็นผู้ที่ชอบทำงานแบบสั่งการ

ตาราง 25 แสดงความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาในการฝึกอบรม หรือนิเทศการศึกษา
ในแต่ละหัวข้อของกลุ่มตัวอย่าง

เนื้อหาที่ต้องการให้มีในการฝึกอบรม หรือนิเทศ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
ด้านหลักสูตร	4.400	0.638	มาก
ความรู้ในเนื้อหารายวิชาใหม่ ๆ	4.206	0.559	มาก
วิธีสอนและเทคนิคการสอน	4.335	0.761	มาก
การวัดผลและประเมินผล	3.967	0.795	มาก
การเตรียมการสอน	4.111	0.697	มาก
การปรับปรุงวิธีสอน	4.000	0.692	มาก
การสอนซ่อมเสริมรายวิชาสังคมศึกษา	3.608	0.891	มาก
การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา	3.826	0.716	มาก
การใช้และการซ่อมอุปกรณ์วิชา สังคมศึกษา	3.625	0.923	มาก
ความรู้เกี่ยวกับแหล่งวิชาการในชุมชน	3.720	0.890	มาก

จากตาราง 25 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษามีความต้องการให้มีการฝึกอบรม
หรือการนิเทศการศึกษาในระดับมากคือ เรื่องหลักสูตร ความรู้ในเนื้อหารายวิชาใหม่ ๆ
วิธีสอนและเทคนิคการสอน การวัดและการประเมินผล การเตรียมการสอน การ
ปรับปรุงวิธีสอน การสอนซ่อมเสริมรายวิชาสังคมศึกษา การเขียนจุดประสงค์การ
เรียนรู้รายวิชา การใช้และการซ่อมอุปกรณ์วิชาสังคมศึกษา และความรู้เกี่ยวกับ
แหล่งวิชาการในชุมชน

ตาราง 26 แสดงความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาทุกด้านของกลุ่มตัวอย่าง

ความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
1. ด้านหลักสูตรและการสอน			
1.1 การใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา	3.650	0.802	มาก
1.2 วิธีสอนและเทคนิคการสอน	3.57	0.780	มาก
1.3 การใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน	3.450	0.812	ปานกลาง
1.4 การวัดและการประเมินผล	3.691	0.821	มาก
2. ด้านเทคนิคการนิเทศการสอน			
2.1 วิธีการนิเทศการสอนที่ต้องการ	3.490	0.825	ปานกลาง
2.2 บุคลากรที่จะหาการนิเทศการสอน	3.590	0.814	มาก
2.3 คุณสมบัติของผู้นิเทศการสอนที่ต้องการ	3.692	0.703	มาก
2.4 เนื้อหาที่ต้องการให้มีในการฝึกอบรมหรือนิเทศ	3.71	0.711	มาก

จากตาราง 26 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษา มีความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา ในระดับมาก คือ เรื่องการวิจัยหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา วิธีสอนและเทคนิคการสอน การวัดและการประเมินผล บุคลากรที่จะทำการนิเทศการสอน คุณสมบัติของผู้นิเทศการสอน และเนื้อหาที่ต้องการได้มีการฝึกอบรมหรือนิเทศ

เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา ของครูที่อยู่ใน
 ในขนาดโรงเรียนต่างกัน ปรากฏผลตาราง

ตาราง 27 ผลการเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา
 ของครูสอนสังคมศึกษา ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ความต้องการในการนิเทศ	df	แหล่งความ แปรปรวน	SS	MS	F
1 ด้านหลักสูตรและการสอน					
1.1 การใช้หลักสูตรและ เนื้อหาวิชาสังคม ศึกษา	2 249	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	5.353 15,25.646	2.676 53.516	0.050
1.2 วิธีสอนและเทคนิค การสอน	2 249	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	52.534 1,536.090	26.267 78.458	0.334
1.3 การใช้สื่อและ อุปกรณ์ประกอบ การสอน	2 249	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	296.646 13,544.408	148.323 53.592	2.767
1.4 การวัดและการ ประเมินผล	2 249	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	276.801 21,194.419	138.400 85.113	1.625

ตาราง 27 (ต่อ)

ความต้องการในการนิเทศ	df	แสดงความแปรปรวน	SS	MS	F
2 ด้านเทคนิคการนิเทศการสอน					
2.1 วิธีการนิเทศการสอนที่ ต้องการ	2 24	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	43.585 11523.018	21.792 46.277	0.470
2.2 บุคลากรที่ระดมการ นิเทศการสอน	2 24	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	72.252 12350.771	36.126 49.601	0.728
2.3 คุณสมบัติของผู้นิเทศ การสอนที่ ต้องการ	2 24	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	48.114 8991.318	24.057 36.109	0.666
2.4 เนื้อหาที่ ต้องการให้มี ในการฝึกอบรมหรือ นิเทศ	2 24	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	203.082 11053.264	101.541 76.519	1.327

$$F_{.05} (df \ 2, 24) = 2.99$$

จากการาง 27 พบว่า ครูทั้งหกคนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความต้องการในการนิเทศการสอนทั้งหกคนแตกต่างกันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ

เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา ของครูที่มีวุฒิ
ต่างกัน ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 28 ผลการเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา
ของครูสังคมศึกษาที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป และต่ำกว่าปริญญาตรี

ความต้องการในการนิเทศ	วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 35 คน		วุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 217 คน		t
	$\bar{X}$	s^2	$\bar{X}$	s^2	
1. ด้านหลักสูตรและการสอน					
1.1 การใช้หลักสูตร และเนื้อหาวิชา สังคมศึกษา	37.552	61.496	40.204	50.694	1.880
1.2 วิธีสอนและเทคนิค การสอน	51.142	70.322	50.032	79.049	0.688
1.3 การใช้สื่อและอุปกรณ์ ประกอบการสอน	38.714	67.502	38.299	77.746	0.274
1.4 การวัดและการ ประเมินผล	51.371	80.620	50.680	60.378	0.427
2 ด้านเทคนิคการนิเทศการสอน					
2.1 วิธีการนิเทศการ สอนที่ต้องการ	34.942	49.519	34.691	49.833	0.195
2.2 บุคลากรที่จะทำการ นิเทศการสอน	35.000	62.267	35.767	46.240	0.543

ตาราง 28 (ต่อ)

ความต้องการในการนิเทศ	ผู้ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 35 คน		ผู้ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 217 คน		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
2.3 คุณสมบัติของผู้นิเทศ การสอนที่ต้องการ	38.972	36.172	38.852	39.662	0.108
2.4 เนื้อหาที่ต้องการให้ ในการฝึกอบรมหรือนิเทศ	39.971	35.605	39.737	49.767	0.209

$$t_{.05} (df \ 250) = 1.96$$

จากตาราง 28 พบว่า ครูสังคมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เปรียบเทียบ ความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาของครูที่มี
ประสบการณ์ต่างกัน ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 29 ผลการเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาของ
ครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์มากและประสบการณ์น้อย

ความต้องการในการนิเทศ	ประสบการณ์มาก จำนวน 74 คน		ประสบการณ์น้อย จำนวน 178 คน		t
	$\bar{X}$	s^2	$\bar{X}$	s^2	
1. ด้านหลักสูตรและการสอน					
1.1 การใช้หลักสูตรและ เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา	38.540	72.165	39.876	52.635	1.363
1.2 วิธีสอนและเทคนิค การสอน	50.824	79.405	50.252	75.690	0.467
1.3 การใช้สื่อและอุปกรณ์ ประกอบการสอน	38.121	44.108	39.295	51.854	1.246
1.4 การวัดและการประเมินผล	52.729	78.719	53.000	73.513	0.223
2. ด้านเทคนิคการนิเทศการสอน					
2.1 วิธีการนิเทศการสอน ที่ต้องการ	34.513	48.706	35.241	44.448	0.764
2.2 บุคลากรที่จะทำการ นิเทศการสอน	35.270	47.240	35.536	44.435	0.282

ตาราง 29 (ต่อ)

ความต้องการในการนิเทศ	ประสบการณ์มาก จำนวน 74 คน		ประสบการณ์น้อย จำนวน 178 คน		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
2.3 คุณสมบัติของผู้นิเทศ การสอนที่ต้องการ	38.146	51.855	39.382	26.530	1.342
2.4 เนื้อหาที่ต้องการให้มี ในการฝึกอบรม หรือนิเทศ	39.067	39.186	40.303	35.462	1.449

$$t_{.05} (df 250) = 1.96$$

จากตาราง 29 พบว่าครูสังกัดมหาวิทยาลัยที่ประสบการณ์ต่างกัน มีความต้องการในการนิเทศการสอนสังกัดศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 ความต้องการอื่น ๆ และข้อเสนอแนะ

ตาราง ๖๐ แสดงสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างต้องการปรับปรุงก่อนในการเรียนการสอนสังคมศึกษา

สิ่งที่ต้องการปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
หลักสูตรและประมวลการสอน	154	61.11
หนังสือประกอบการสอน	98	38.89
อุปกรณ์การสอน	127	50.40
หนังสืออ่านประกอบ	69	27.38
วิธีสอน	138	54.76
การจัดห้องเรียน	72	28.57

จากตาราง 30 พบว่าครูสอนสังคมศึกษาต้องการปรับปรุงเกี่ยวกับหลักสูตรและประมวลการสอนมากที่สุดคือ ร้อยละ 61.11 รองลงมาเห็นว่าควรปรับปรุงวิธีสอนคือร้อยละ 54.76 และปีจำนวนน้อยมากคือ ร้อยละ 27.38 เห็นว่าควรปรับปรุงหนังสืออ่านประกอบ

ตาราง 31 แสดงรายวิชาที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้ปรับปรุงในค่านเนื้อหาและวิธีสอน

รายวิชาที่ต้องการปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ
ส. 101 ประเทศของเรา	35
ส. 102 ประเทศของเรา	23
ส. 203 เพื่อนบ้านของเรา	33
ส. 204 เพื่อนบ้านของเรา	37
ส. 305 โลกของเรา	35
ส. 306 โลกของเรา	38
ส. 503 สังคมศึกษา	12
ส. 504 สังคมศึกษา	10
ส. 021 หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย	6
ส. 023 เอเชียใต้ในโลกปัจจุบัน	7
ส. 041 พุทธศาสนาในประเทศไทย	30
ส. 062 การเงิน การคลัง และการธนาคาร	5

จากตาราง 31 พบว่ารายวิชาที่ครูสอนสังคมศึกษาต้องการปรับปรุงทั้งในค่านเนื้อหาและวิธีสอนก็มากที่สุด คือ วิชา ส. 306 จำนวนผู้ตอบ 38 คน รองลงมาคือ วิชา ส. 204 จำนวนผู้ตอบ 37 คน

ตาราง 32 แสดงความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการสอนในหมวดสังคมศึกษา
ของกลุ่มตัวอย่าง

ความต้องการในด้านการปฏิบัติงานในหมวด	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
ให้มีครูอาจารย์เพียงพอ	151	59.92
งานพิเศษไม่ควรมากเกินไป	85	33.73
สอนวิชาที่ตรงกับความสามารถและความถนัด	196	77.78
ให้ครูอาจารย์ในหมวด สามีคู่กัน	95	36.90

จากตาราง 32 พบว่า ครูสอนสังคมมีความต้องการสอนวิชาที่ตรงกับ
ความสามารถ มากที่สุด ร้อยละ 77.78 รองลงมาคือ ให้มีครูอาจารย์เพียงพอ
ร้อยละ 59.92 และมีส่วนน้อยมาก คือร้อยละ 33.73 ที่มีความเห็นว่างานพิเศษ
ไม่ควรมากเกินไป

ตาราง 33 แสดงความต้องการในการปรับปรุงการเรียนการสอนสังคมศึกษาใน
โรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ความต้องการในการปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
ให้ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มาก	133	52.78
ให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ร่วมงาน	101	40.08
ให้สิ่งบประมาณในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพียงพอ	141	55.95
ให้ครู อาจารย์มีความรู้ระดับเดียวกัน	16	6.35
ปรับปรุงพื้นฐานความรู้ของนักเรียนให้พอ ๆ กัน	77	30.56

จากตาราง 33 พบว่า ครูสอนสังคมศึกษาส่วนมาก คือร้อยละ 55.95
ต้องการให้สิ่งบประมาณในการปรับปรุงการเรียนการสอนเพียงพอ รองลงมาคือ
ร้อยละ 52.78 ต้องการให้ผู้บริหารส่งเสริม และสนับสนุนให้มาก และเป็นส่วนน้อย
คือร้อยละ 6.35 ต้องการให้ครูอาจารย์มีความรู้ในระดับเดียวกัน

ตาราง 34 แสดงความต้องการอื่น ๆ

ความต้องการอื่น ๆ	จำนวนผู้ตอบ
ควรให้มีอุปกรณ์ในการสอนสังคมศึกษาให้มากกว่าเดิม และเหมาะสมกับท้องถิ่น	37
ให้มีห้องเรียนสังคมศึกษาโดยเฉพาะ	29
หาจุดประสงค์การสอนให้เป็นแบบเดียวกัน	25
ให้ผู้สอนสังคมศึกษาเลือกตารางเรียนได้เอง	22
ให้ครูสอนวิชานี้เพียงพอ	18
ให้มีห้องสมุดวิชาสังคมศึกษา และมีหนังสือค้นคว้าเพียงพอ	13
ให้มีเทคนิควิธีสอนที่ดีในการสอน	10
ในการสอนควรเน้นภาคปฏิบัติให้มาก	7
ให้ครูมีโอกาสแสวงหาความรู้ เพื่อยกระดับมาตรฐานความรู้ของครู	6
ให้ความสำคัญต่อวิชานี้ให้มาก และผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนด้วย	4
ให้ครูสังคมศึกษาได้รับการอบรมอยู่เสมอ ๆ เพื่อให้มีความรู้ ทันสมัยอยู่เสมอ	3
ปรับปรุงหลักสูตร และเนื้อหาให้สามารถปฏิบัติได้จริง	1

จากตาราง 34 พบว่า ครูสังคมศึกษาจำนวน 37 คน เห็นว่า ควรให้มีอุปกรณ์ในการสอนวิชาสังคมศึกษาให้มากกว่าเดิม และเหมาะสมกับท้องถิ่น จำนวน 29 คน เห็นว่า ควรให้มีห้องเรียนสังคมศึกษาโดยเฉพาะ จำนวน 25 คน เห็นว่า ควรหาจุดประสงค์ในการสอนให้เป็นแบบเดียวกัน จำนวน 22 คน เห็นว่าควรให้ครูสอนสังคมศึกษาเลือกตารางเรียนได้เอง และจำนวน 18 คน เห็นว่า ควรให้ครูสอนวิชานี้ อย่างเพียงพอ ตามลำดับ

ตาราง 35 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อเสนอแนะ	จำนวนผู้ตอบ
ศึกษานิเทศก์ควรออกนิเทศการสอนบ่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง และนำเอาความรู้ใหม่ ๆ มาแนะนำแก่ครูผู้สอน	42
คำแนะนำของศึกษานิเทศก์ควรจะสามารถนำไปแก้ปัญหาได้จริง	35
ศึกษานิเทศก์ควรเป็นผู้มีประสบการณ์ วิชาความรู้ความสามารถที่เชื่อถือ เป็นตัวอย่าง และเป็นที่ยอมรับของครูทั่วไป	20
กลุ่มโรงเรียนควรจัดให้มีการอบรมสัมมนา เพื่อให้ครูได้พบปะสังสรรค์ และแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ซึ่งกันและกันอยู่บ่อย ๆ	17
ศึกษานิเทศก์ควรจัดเตรียมหนังสือ เอกสาร หรือสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ มาแจกในขณะทำการนิเทศการสอน	13
ศึกษานิเทศก์ควรทำการนิเทศการสอนอย่างมีขั้นตอน และมีระบบ รายงานผลในการให้ครูได้ปรับปรุงให้ถูกต้อง	12
ควรมีการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับรายวิชาใหม่ ๆ แก่ครูสอน สังคมศึกษา	11
ในการนิเทศการสอนควรมีการสาธิตประกอบด้วย เพื่อครูจะได้ เห็นแบบอย่างที่ดี	9
ควรจัดให้มีข้อสอบมาตรฐานในการวัดผล และประเมินผล วิชาสังคมศึกษา	7
ควรให้การแนะนำเกี่ยวกับวิธีการสอนสังคมศึกษาแบบใหม่ และเน้นการใช้อุปกรณ์ในการประกอบการสอนให้มากยิ่งขึ้น	6

ตาราง 35 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	จำนวนผู้ตอบ
ควรมีการจัดอบรมศึกษานอกสถานที่โดยวัดเป็นวัตร ให้ครูสังคมศึกษาได้รับประสบการณ์มาก ๆ	3
ในวิชาจริยธรรม ควรเน้นให้นักเรียนปฏิบัติได้จริง ๆ	1

จากตาราง 35 พบว่า ครูสังคมศึกษา จำนวน 42 คน เห็นว่า ศึกษานิเทศก์ ควรออกนิเทศการสอนบ่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง และนำเอาความรู้ใหม่ ๆ มา แนะนำ แก่ครูผู้สอน จำนวน 35 คน เห็นว่า คำแนะนำของศึกษานิเทศก์ควรจะสามารถนำไปแก้ปัญหาได้จริง จำนวน 20 คน เห็นว่า ศึกษานิเทศก์ควรเป็นผู้มีประสบการณ์ ความรู้ความสามารถเป็นที่เชื่อถือ เป็นตัวอย่าง และเป็นที่ยอมรับของครูทั่วไปและจำนวน 17 คน เห็นว่า กลุ่มโรงเรียนควรจัดให้มีการอบรมสัมมนา เพื่อให้ครูได้พบปะสังสรรค์ และแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ซึ่งกันและกันอยู่บ่อย ๆ ตามลำดับ

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษา ของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ในด้านหลักสูตรและการสอน และด้านเทคนิคการนิเทศการสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษา ของครูที่มีวุฒิ ประสิทธิภาพ และหาการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูสอนสังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 จำนวน 252 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านเทคนิคการนิเทศการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความแปรปรวน (s^2)

2 ใช้ t - test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับ ความต้องการในการนิเทศการสอนสัปดาห์ระหว่าง ครูสังเกตการณ์ที่ปฏิบัติทางการศึกษา ทางกัน และประเมินการต่างกัน

3 ใช้ F - test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับ ความต้องการในการนิเทศการสอนสัปดาห์ ระหว่างครูสังเกตการณ์ที่อยู่ในโรงเรียน ขนาดต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพทั่วไปของครูสอน สังคมศึกษา

ครูสอน สังคมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามที่เป็นว่ามีงานนอกเวลาอยู่จริง ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 25 - 29 ปี ครูสังเกตการณ์ที่ตอบแบบสอบถามแล้วมีจำนวนมากกว่า เป็นสังคม ครู สังเกตการณ์ส่วนใหญ่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ หรือเทียบเท่า

ครู สังเกตการณ์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอนต่ำกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอน 13 - 18 คาบต่อสัปดาห์ ส่วนใหญ่ทำการสอนในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น และสอนวิชาสังคมศึกษาคือวิชาที่จัดการเรียนการสอน สำหรับสาเหตุที่ ไม่อยากสอนวิชาสังคมศึกษามีอยู่ส่วนน้อยและให้เหตุผลว่า ต้องเตรียมการสอนมาก

ครูสอนสังคมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูวิชาเอกสังคมศึกษา งานที่ทำ นอกเหนือจากการสอน ส่วนใหญ่ประจำชั้นเรียน ระดับความรู้ส่วนใหญ่ยังต้องการ ความรู้เพิ่มเติมอีกมาก ความเห็นที่ตรงกันว่า เพื่อนครูส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการทำงาน ที่ ส่วนใหญ่ครู สังเกตการณ์มีสุขภาพแข็งแรง และจำนวนมากที่สุดเคยผ่านการอบรมมาแล้ว

2. ความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา

เรื่องที่ต้องการสังคมศึกษาต้องการการช่วยเหลือในด้านหลักสูตร และเนื้อหาวิชา สังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาส่วนมากเรื่องความล่าช้ากับดั่งนี้คือ วิธีสอนให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์

(ค่าเฉลี่ย 3 850) วิธีการค้นคว้าเนื้อหาเพิ่มเติมเพื่อประกอบการสอน (ค่าเฉลี่ย 3 800) การใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับภาพท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3 785) การลำดับเนื้อหาให้สัมพันธ์กัน (ค่าเฉลี่ย 3 780) การวางแผนการสอน เนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลา (ค่าเฉลี่ย 3 722) วิธีการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3 638) วิธีการวิเคราะห์หลักสูตรคอน เอน (ค่าเฉลี่ย 3 578) วิธีการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (ค่าเฉลี่ย 3 576) การวัดกิจกรรมให้นักเรียนสนใจเรียน (ค่าเฉลี่ย 3 555) และการลำดับเนื้อหาให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น (ค่าเฉลี่ย 3 500)

เรื่องที่ครูสอนสังคมศึกษาต้องการการช่วยเหลือในด้านวิธีสอน และเทคนิค การสอนในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ คือ การวางแผนและแนววัดกิจกรรมในการสอน (ค่าเฉลี่ย 4 156) เทคนิคในการนำวิธีสอนแบบใหม่ ๆ มาใช้ (ค่าเฉลี่ย 4 086) เทคนิคในการสร้างความสนใจ (ค่าเฉลี่ย 3 853) เทคนิคในการสร้างกำลังใจ (ค่าเฉลี่ย 3 751) เทคนิคในการสรุปบทเรียน และประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 3 720) เทคนิคในการหาเนื้การ เอน (ค่าเฉลี่ย 3 679) และเทคนิคในการดึงวัตถุประสงค์ในการสอน (ค่าเฉลี่ย 3 42)

สื่อและอุปกรณ์ในการประกอบการสอนที่ครูสอนสังคมศึกษาต้องการ การช่วยเหลือในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ คือ ความรู้ในการเลือกใช้อุปกรณ์การสอน (ค่าเฉลี่ย 3 758) ความรู้ในการวัดเลือกใช้อุปกรณ์การสอน (ค่าเฉลี่ย 3 678) ความรู้ในการจัดห้องสังคมศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3 656) ความรู้ในการหาเอกสารประกอบการสอน รายวิชา (ค่าเฉลี่ย 3 535) และความรู้ในการใช้วัสดุในท้องถิ่นจัดทำอุปกรณ์การสอน (ค่าเฉลี่ย 3 500)

เรื่องที่ครูสอนสังคมศึกษาต้องการการช่วยเหลือในด้านการจัดผล และการประเมินผลในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ คือ การใจข้อสอบมาตรฐานในการวัดและประเมินผลนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 4 040) การส่งเสริมในการใช้แบบทดสอบใหม่ ๆ

(ค่าเฉลี่ย 4.033) การร่างข้อสอบวัดการสังเกต (ค่าเฉลี่ย 3.880)
 การร่างขบวนการข้อสอบในโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.870) การร่างข้อสอบวัด
 การวิเคราะห์ (ค่าเฉลี่ย 3.846) วิธีการประเมินผลที่ใช้ในการเรียนการสอน
 (ค่าเฉลี่ย 3.814) การร่างข้อสอบให้ครอบคลุมถึงรูปประสงก์เชิงพฤติกรรม
 (ค่าเฉลี่ย 3.750) การร่างข้อสอบวัดการนำไปใช้ (ค่าเฉลี่ย 3.615)
 การร่างข้อสอบวัดการประเมินค่า (ค่าเฉลี่ย 3.600) การวิเคราะห์ข้อสอบ
 (ค่าเฉลี่ย 3.590) และความยากและความจำเป็นของกระบวนการวัดผล
 (ค่าเฉลี่ย 3.545)

วิธีการนิเทศการสอนที่ครูสอน ings ศึกษาต้องการในระดับมากเรียงตามลำดับ
 ดังนี้คือ วิธีการศึกษานอกสถานที่ (ค่าเฉลี่ย 3.928) วิธีการเวิร์ค (ค่าเฉลี่ย
 3.863) วิธีการประชุมกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.629) วิธีการประชุมปฏิบัติการ (ค่าเฉลี่ย
 3.608) วิธีการอภิปราย (ค่าเฉลี่ย 3.586) และวิธีการจัดนิทรรศการ (ค่าเฉลี่ย
 3.520)

บุคลากรที่จะหาการนิเทศการสอนที่ครูสอนสังคมศึกษามีความต้องการในระดับ
 มากเรียงตามลำดับดังนี้คือ ครูผู้มีผลงานการสอนสังคมศึกษาคดีเด่น (ค่าเฉลี่ย 4.440)
 นักวิชาการ จากสถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศ (ค่าเฉลี่ย 4.045) วิทยากรจาก
 กรมวิชาการ (ค่าเฉลี่ย 4.000) ศึกษานิเทศก์จากกรมสามัญศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.809)
 และศึกษานิเทศก์จากเขตการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.772)

คุณสมบัติของผู้หาการนิเทศการสอนที่ครูสอนสังคมศึกษาต้องการในระดับมาก
 เรียงตามลำดับดังนี้คือ เป็นผู้ที่ไม่ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม (ค่าเฉลี่ย 4.600) เป็นผู้
 ประสพการณ์ในการทำงานสูง (ค่าเฉลี่ย 4.576) เป็นผู้ที่ยึดหลักประชาธิปไตยในการ
 ทำงาน (ค่าเฉลี่ย 4.440) เป็นผู้ที่มีอารมณ์สุ่มเยือกเย็น (ค่าเฉลี่ย 4.407) เป็น
 ผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย 4.400) เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี (ค่าเฉลี่ย
 4.304) และเป็นผู้ที่มีความเบ็ดเตล็ด (ค่าเฉลี่ย 4.153)

เรื่องที่ครูสอนสังคมศึกษาต้องการให้มีในการฝึกอบรม หรือนิเทศการศึกษา ในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้คือ ด้านหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 4.400) วิธีสอนและ เทคนิคการสอน (ค่าเฉลี่ย 4.333) ความรู้ในเนื้อหาวิชาใหม่ ๆ (ค่าเฉลี่ย 4.206) การเตรียมการสอน (ค่าเฉลี่ย 4.111) การปรับปรุงวิธีสอน (ค่าเฉลี่ย 4.000) การวัดผลและการประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 3.967) การเขียนจุดประสงค์ การเรียนรู้รายวิชา (ค่าเฉลี่ย 3.826) ความรู้เกี่ยวกับแหล่งวิชาการในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.720) การใช้และการซ่อมอุปกรณ์วิชาสังคมศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.625) และการสอนซ่อมเสริมรายวิชาสังคมศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.500)

เรื่องที่ครูสอนสังคมศึกษาต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้คือ

1. ด้านหลักสูตรและการสอน เกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 3.691) ด้านการให้หลักสูตร และเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.658) และด้านวิธีสอนและเทคนิคการสอน (ค่าเฉลี่ย 3.577)

2. ด้านเทคนิคการนิเทศการสอนเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการได้มีการฝึกอบรม หรือนิเทศ (ค่าเฉลี่ย 3.979) คุณสมบัติของผู้นิเทศการสอนที่ต้องการ (ค่าเฉลี่ย 3.892) และบุคลากรที่ทำการนิเทศการสอน (ค่าเฉลี่ย 3.590)

ครูสังคมศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความต้องการในการนิเทศ การสอนสังคมศึกษาแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามมีนัยสำคัญทางสถิติ

ครูสังคมศึกษาที่มีวุฒิทางก ษัตริย์ต่างกัน มีความต้องการในการนิเทศการสอน สังคมศึกษาแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามมีนัยสำคัญทางสถิติ

ครูสังคมศึกษาที่ประสบการณ์ต่างกัน มีความต้องการในการนิเทศการสอน สังคมศึกษาแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามมีนัยสำคัญทางสถิติ

3 ความต้องการอื่น ๆ และข้อเสนอแนะ

เรื่องที่ครูสอนสังคมศึกษามีความต้องการปรับปรุงก่อนในการเรียนการสอน
สังคมศึกษา คือ หลักสูตร และประมวลการสอน คิดเป็นร้อยละ 61.11 และรองลงมา
คือ วิธีสอน คิดเป็นร้อยละ 34.76

เรื่องรายวิชาที่ครูสอนสังคม ศึกษาต้องการปรับปรุงในด้านเนื้อหาและวิธีสอน
คือ วิชา ๙.306 (โลกของเรา) (จำนวนผู้ตอบ 38 คน) และรองลงมาคือ วิชา
๙.204 (เพื่อนบ้านของเรา) (จำนวนผู้ตอบ 37 คน)

เรื่องความต้องการในการดำเนินการปฏิบัติงานในหมวด ครู ังภพศึกษามีความ
ต้องการสอนวิชาที่ตรงกับความสามารถมากที่สุด ร้อยละ 77.78 รองลงมาคือ ต้องการ
ใบปริญญารายวิชาเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 59.92

เรื่องความต้องการในการปรับปรุงการเรียนการสอนสังคมศึกษา ครู ังภพศึกษา
มีความต้องการให้มีงบประมาณในการปรับปรุงการเรียนการสอนเพียงพอมากที่สุด
ร้อยละ 55.95 รองลงมาคือ ต้องการให้ผู้บริหาร ังเสริมและสนับสนุนให้มาก ร้อยละ
52.70

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ซึ่งสรุปได้ในแต่ละด้านดังนี้คือ

ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนสังคมศึกษา

- 1 ให้มีอุปกรณ์การสอนมากยิ่งขึ้น
- 2 ให้มีห้องเรียนสังคมศึกษาโดยเฉพาะ
- 3 ให้มีเทคนิควิธีสอนที่ดี
- 4 ให้มีโอกาสศึกษาต่อ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถของครูยิ่งขึ้น

ด้านการนิเทศการ เอน

- 1 ควรจัดให้มีการฝึกอบรม หรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการสอนสังคัมศึกษา เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน
- 2 ควรจัดให้มีการนิเทศในด้านขบวนการวัดผล และการสร้างข้อสอบ ซึ่งสามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาหรือปฏิบัติงานได้อย่างจริงจัง

ด้านศึกษานิเทศ

- 1 ศึกษานิเทศควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และสามารถสังเกต การสอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาในการ เอนในเรื่องนั้น ๆ
- 2 ศึกษานิเทศควรออกนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ และนำความรู้ใหม่ ๆ มาแนะนำแก่ครูผู้สอน
- 3 ศึกษานิเทศควรรับฟังความคิดเห็นหรือข้อ เสนอแนะอื่น ๆ จากครูผู้สอน โดยหาโอกาสพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอีกทั้งวางตัวเป็นกันเองกับครูผู้สอน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า ครูสอน สังคัมศึกษาส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอนปานกลาง และ เอนวิชานี้ด้วยความสนใจหรือ เพราะใจรัก นอกจากนี้ยังปรากฏว่า เพื่อนครู ส่วนมากให้ความร่วมมือในการทำงานที่ แก่ครู สังคัมศึกษาจำนวนมากยังขาดการอบรมการสอน สังคัมศึกษามาน้อย จึงจำเป็นต้องปรับปรุงให้มากยิ่งขึ้นซึ่งก็จะนำไปสู่กระบวนการเรียน การสอนสังคัมที่ดีต่อไป

- 1 ครู เอน สังคัมศึกษามีความต้องการการช่วยเหลือในด้านหลักสูตร และ เนื้อหา วิชาสังคัมศึกษาระดับมากในเรื่องวิธีการสอนให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ วิธีการค้นคว้า

เนื้อหาเพื่อเสริมเพื่อประกอบการสอน การใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การลำดับเนื้อหาให้สัมพันธ์กัน การวางแผนการสอนเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลา วิธีการในการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวนักเรียน วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนสอน วิธีการประเมินผลของหน่วย ซึ่งเหตุการณ์ การวัดกิจกรรมให้นักเรียนสนใจเรียนและการลำดับเนื้อหาให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ซึ่งอาจเป็นเพราะมีการนิเทศการสอนในชั้นต่าง ๆ กันทั้งภายในห้อง เป็นเหตุให้ครูต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กฤษณี น้าเพชร (กฤษณี น้าเพชร 2521 : 114 - 116) ที่พบว่าผู้บริหาร โรงเรียน และครูอาจารย์มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การปฏิบัติในด้านกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านการนิเทศการสอน การส่งเสริมทางวิชาการแก่ครู การจัดการระบบเสริมหลักสูตร การใช้วิทยุวิทยุปรกรณ์ มีการจัดอยู่ในเกณฑ์พอ

2 ความต้องการการช่วยเหลือในด้านวิธีสอน และเทคนิคการสอนที่ครู สังเกตได้จากผลการในระดับมาก คือ การวางแผนและการวัดกิจกรรมในการสอน เทคนิคในการนำวิธีสอนแบบใหม่ ๆ มาใช้ เทคนิคการเร้าความสนใจ เทคนิคในการสร้างลัทธิ เทคนิคในการสรุปบทเรียนและประเมินผล เทคนิคในการดำเนินการสอน และเทคนิคในการจัดวัสดุประสงค์ในการสอน การที่ครูสังเกตจากการช่วยเหลือในด้านวิธีสอน และเทคนิคการสอนนั้นเป็นเพราะว่า เมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่แล้ว หลักสูตรยังกับว่าทุกคนต้องเรียนวิชาสังคมศึกษา และมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาเป็นแบบใหม่ ทำให้ขบวนการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยการเรียนการสอนสังคมศึกษานั้นเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดเป็น ทาเป็น รู้จักทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างดี แต่ครูยังขาดทราบบ้างว่าในด้านวิธีสอน และเทคนิคการสอน และเมื่อให้ความช่วยเหลือหรือคำแนะนำแก่ครู จะทำให้ครูสังเกตจากการนิเทศการศึกษาที่มีปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ หลักของการนิเทศการศึกษาที่มี

จุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เป็นการช่วยเหลือร่วมมือ
ซึ่งกันและกัน และทั้งอยู่บนรากฐานแห่งมนุษยสัมพันธ์อันดี (พนัส หันนาคินทร

2513 48)

3 ความต้องการการช่วยเหลือในด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ในการประกอบ
การสอน ที่ครูสังคึกษาต้องการในระดับมากที่สุด ความรู้ในการเลือกใช้อุปกรณ์การสอน
ความรู้ในการจัดสื่ออุปกรณ์การสอน ความรู้ในการจัดห้องสังคึกษา ความรู้ใน
การหาเอกสารประกอบการสอนรายวิชา และความรู้ในการใช้วัสดุในท้องถิ่นจัดทำ
อุปกรณ์การสอน ซึ่งอาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดแคลนสื่อ และวัสดุ ที่ใช้ประกอบ
การสอน และเนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคซึ่งห่างไกลจากแหล่งบริการมัล
ติมีเดียทั้งนั้น ดังนั้นโรงเรียนควรเพิ่ม สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนให้เพียงพอแก่
ความต้องการของครู

4 ครูสังคึกษาว่าความต้องการการช่วยเหลือในด้านการวัดผลและการ
ประเมินผลระดับมากในเรื่อง การใช้สื่อประกอบการฐานในการวัดและประเมินผลนักเรียน
การส่งเสริมในการใช้แบบทดสอบใหม่ ๆ การสร้างข้อสอบวัดการสังเคราะห์ การสร้าง
ธนาคารข้อสอบในโรงเรียน การสร้างข้อสอบวัดการวิเคราะห์ วิธีการประเมินผลที่ใช้
ในการเรียนการสอน การสร้างข้อสอบให้ครอบคลุมถึงจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
การสร้างข้อสอบวัดการนำไปใช้ การสร้างข้อสอบวัดการประเมินค่า การวิเคราะห์
ข้อสอบและความสำคัญและอาจจำเป็นของกระบวนการวัดผล อาจเป็นเพราะครูได้รับ
การนิเทศในด้านการวัดผลน้อย ดังผลการวิจัยของ กงสปี น้ำเพชร (กฤษฎี น้ำเพชร
2521 114 - 119) พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน และครูอาจารย์มีความคิดเห็น
สอดคล้องกันว่า การปฏิบัติการนิเทศการสอนในด้านการวัดผลประเมินผลนั้นอยู่ในเกณฑ์
น้อยและจากผลการวิจัยของ ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์ (ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์ 2521
124 - 130) พบว่า การเสนอแนะ แนะนำ หรือให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่ครู
มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย

5. วิธีการนิเทศการสอนที่ครูสังคัมศึกษาต้องการในระดับมากคือ วิธีการศึกษานอกสถานที่ วิธีการสาธิต วิธีการประชุมกลุ่ม วิธีการประชุมปฏิบัติการ วิธีการอภิปรายและวิธีการจัดนิทรรศการ การที่ครูสังคัมศึกษา มีความต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการนิเทศดังกล่าวนั้นอาจเป็นเพราะลักษณะการนิเทศการสอนของศึกษานิเทศก์หรือบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูนั้น เป็นแต่เพียงการตรวจเยี่ยมดูการสอนของครู และมีการแนะนำกันบ้างเล็กน้อย ทำให้ครูได้รับความรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของตน จึงเกิดความไม่เหมาะสมต่อวิธีการดังกล่าว แต่หากการนิเทศที่เรากล่าวไว้ในลักษณะของการศึกษานอกสถานที่ การสาธิต การประชุมกลุ่ม การประชุมปฏิบัติการ การอภิปราย และการจัดนิทรรศการแล้ว จะทำให้ครูได้มีโอกาสรับความรู้โดยตรง ได้เห็น และสามารถ แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ซึ่งเป็นการจัดประเภทการนิเทศโดยตรงแก่ครู จึงทำให้ครูมีความต้องการการวัดกิจกรรมการนิเทศการสอนโดยวิธีดังกล่าว

6. บุคลากรที่ทำการนิเทศการสอนที่ครูสังคัมศึกษาต้องการในระดับมากคือ ครูผู้รับผิดชอบการสอนสังคัมศึกษาคือ เสนอ นักวิชาการ จากสถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศ วิทยากร จากกรมวิชาการ ศึกษานิเทศก์จากกรมสามัญศึกษา และศึกษานิเทศก์จากเขตการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าครูต้องการดูการสอนจากครูที่มีผลงานการสอนดีเด่น เพื่อเป็นแบบอย่าง และโดยปกติหน้าที่ของครูโดยตรง คือการอบรมสั่งสอนนักเรียนจากลักษณะของงานประจำ เช่นนี้ทำให้ครูมีโอกาสได้ใกล้ชิดกับแหล่งวิชาการน้อย ครูสังคัมศึกษาจึงมีความต้องการให้นักวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศ วิทยากรจากกรมวิชาการ ศึกษานิเทศก์จากกรมสามัญศึกษา และศึกษานิเทศก์จากเขตการศึกษา เป็นผู้มาทำการสอน เพราะบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับแหล่งวิชาการทั้งโดยสายงาน และประสบการณ์อีกทั้งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและปรับปรุงหลักสูตรสังคัมศึกษาโดยตรง ดังนั้นในการจัดการนิเทศการสอนจึงควรเชิญบุคคลดังกล่าวมาร่วมเป็นวิทยากร เพื่อให้ความรู้แก่ครูสังคัมศึกษา

7. คุณสมบัติของผู้ทำการนิเทศการสอนที่ครูสังกตศึกษาต้องการในระดับมาก คือ เป็นผู้ที่ไม่ศึกษาหาความรู้เฉพาะ เป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานสูง เป็นผู้ที่ยึดหลักประชาธิปไตยในการทำงาน เป็นผู้ที่มีอารมณ์สุขุมเยือกเย็น เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี และเป็นผู้ที่มีความเมตตากรุณา ผู้ที่จะทำหน้าที่ การนิเทศการสอนนั้นต้องทำงานร่วมกับครูอย่างใกล้ชิด เป็นที่พึ่งของครู คอยให้ความช่วยเหลือหรือคำปรึกษาแนะนำ เพื่อให้ครูได้หาความรู้ไปใช้ในการปรับปรุง การเรียน การสอน ซึ่งจากคุณสมบัติของผู้นิเทศการสอนที่ครูสังกตศึกษาต้องการนี้ มีความสัมพันธ์กับ งานนิเทศการสอนเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับข้อความเห็นของ ชาร์ลี มนัสซี่ (ชาร์ลี มนัสซี่ 2520 : 51 - 53) ในเรื่องคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ ซึ่งผู้นิเทศ การสอนควรเป็นผู้มีความกระตือรือร้นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้กว้างขวาง สามารถอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ได้ มีมนุษยสัมพันธ์ เข้าใจผู้อื่น และ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

8 ครูสังกตศึกษาต้องการให้มีการฝึกอบรม หรือนิเทศการศึกษาระดับมาก . ในเรื่อง หลักสูตร วิธีสอนและเทคนิคการสอน ความรู้ในเนื้อหาวิชาใหม่ ๆ การเตรียมการสอน การปรับปรุงวิธีสอน การวัดผล และประเมินผล การเขียนจุดประสงค์ การเรียนรู้รายวิชา ความรู้เกี่ยวกับแหล่งวิชาการไปชุมชน การใช้และการซ่อมอุปกรณ์ วิชาสังคมศึกษา และการสอนรอบเสริมรายวิชาสังคมศึกษา เนื่องจากได้มีการเปลี่ยนแปลง หลักสูตรอาจจนจบจนการ และวิธีการเรียนการสอนสังคมศึกษา เป็นเหตุให้ครู สังกตศึกษาติดตามการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านั้นไม่ทัน จึงทำให้ครูสังกตศึกษาต้องการ ความช่วยเหลือ หรือคำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว เพื่อหาความรู้นั้นไปใช้ในการ ปรับปรุงการเรียนการสอน และเพื่อให้ความช่วยเหลือหรือคำแนะนำตามที่ครูสังกตศึกษา ต้องการแล้ว จะทำให้ครูมีความรู้ และหาความรู้ที่ได้รับนี้ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียน การสอนสังคมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังที่ อัดัมส์ และดิกกี (Adams and Dickey. 1953 : 5) ได้เห็นว่า งานการนิเทศการศึกษาเป็นบริการที่จัดขึ้น

เกี่ยวกับการเรียนการสอน และการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ไวลส์ (Wiles. 1957 : 6) ยังได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาคือการแนะนำซึ่งกันและกัน การวางแผนร่วมกัน การปรึกษาหารือซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

9. ครูสอนสังคมศึกษาต้องการให้นิเทศการสอนระดับมากในเรื่องเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนคือ การวัดผลและการประเมินผล การใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชา สังคมศึกษา และด้านวิธีสอนและเทคนิคการสอน ส่วนในด้านการนิเทศการสอนคือ เนื้อหาที่ต้องการให้มีการฝึกอบรมหรือนิเทศ คุณสมบัติของผู้นิเทศการสอนที่ต้องการและบุคลากรที่จะทำการนิเทศการสอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ทำให้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาต้องเปลี่ยนไปด้วย ซึ่งในหลักสูตรนี้มีหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการเรียน ซึ่งแตกต่างไปจากหลักสูตรเดิมคือ หลักสูตรพุทธศักราช 2503 เป็นอย่างมาก ครูสอนสังคมศึกษาต้องเปลี่ยนบทบาทการสอนของตนที่เคยดำเนินการสอนตามหลักสูตรเก่าๆ และขณะนี้ยังอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลง ครูสังคมศึกษาจึงต้องมีการปรับปรุงตนเองให้สามารถดำเนินการสอนให้เป็นไปตามแนวหลักสูตรใหม่ให้ได้ถึงแม้ว่าครูสังคมศึกษาจะเคยผ่านการอบรมบ้าง แต่ก็ในช่วงระยะเวลาสั้น และเป็นส่วนน้อยมาก จึงทำให้ครูยังมีปัญหาในเรื่องหลักสูตร เทคนิควิธีสอนอยู่มาก และยิ่งไปกว่านั้นการฝึกอบรมมีการค้างทอดมาหลายระดับชั้นตอนก่อนที่จะมาถึงครูสอนสังคมศึกษา ทำให้สื่อความหมายคลาดเคลื่อนไปจากรายละเอียดเดิมได้ เป็นเหตุให้ครูบางคนสับสนและมีความลังการในการนิเทศในระดับมาก

10. เมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา ของครูสอนสังคมศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า ครูสอนสังคมศึกษา

ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ขณะนี้ยังเป็นช่วงต้นของการใช้หลักสูตรใหม่ ทำให้โรงเรียนทุกขนาดมีปัญหาเหมือนกัน คือ การปรับตัวให้ทันตามหลักสูตรใหม่ ทำให้ครูสอนสังคมศึกษาในขนาดโรงเรียนทุกขนาดต้องประสบปัญหาในการเรียนการสอนเหมือนกัน และในการนิเทศการศึกษานั้น ก็เท่านี้ ทดลปฏิบัติงานแต่ละด้านของครูประจำการไม่แตกต่างกัน ถ้าใหญ่ขึ้นจึงทำให้ครูสอนสังคมศึกษาที่มีความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน

11 เมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาของครูสอนสังคมศึกษาที่มีวิถีทางการศึกษาต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า ครูสอนสังคมศึกษาที่มีวิถีทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี กับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ต่างก็ได้รับการฝึกอบรมหลักวิชาที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการสอนตามหลักสูตรใหม่ และครูส่วนมากจบหลักสูตรเก่า แต่คงมาสอนตามหลักสูตรใหม่ อาจเป็นไปได้ว่าหลักสูตรฝึกหัดครูก็ใช้หลักสูตร ครูศาสตร์ หรือหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต อาจเน้นในเรื่องของหลักสูตร การปรับปรุง และการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสร้างและใช้สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการเรียนน้อยเกินไป หรืออาจล้าสมัยเกินไป ขาดการเตรียมตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงอันอาจมีขึ้นในกาลข้างหน้า และครูส่วนมากต้องมีการะในการเรียนการสอนมาก แหล่งการเรียนรู้หาความรู้ในส่วนภูมิภาคก็มีน้อย และห่างไกล ทำให้ครูขาดการพัฒนาตัวเองให้มีความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ จึงทำให้ครูทั้ง สองกลุ่มมีความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน

12 เมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศการสอน สังคมศึกษาของครูสอนสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า ครูสอนสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการเรียนการสอนในขณะนี้ยังอยู่ในขั้นของการปรับเปลี่ยน ซึ่งการปรับเปลี่ยนนี้มีความแตกต่างจากหลักสูตรเดิมอยู่มาก และตั้งแต่ปี 2521 เป็นต้นมา ได้มีการปรับใช้เพิ่มเติมปีละชั้นทุกปี ในปีการศึกษา 2525 โรงเรียนได้ใช้หลักสูตรมัธยมปีที่ 5 เป็นปีแรก ในขณะที่หลักสูตรมัธยมปีที่ 3 - 4 ก็ยังเป็นหลักสูตรที่จัดว่ายังใหม่อยู่ ทำให้ครูสอนสังคมศึกษามีปัญหาอยู่บ้าง หลักสูตรใหม่นี้มีความแตกต่างทั้งในเรื่องหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน และวิธีสอน สื่อการสอน ตลอดจนการประเมินผลการศึกษา จากการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียนก็ได้รับการอบรมกันในช่วงระยะเวลาอันสั้น และต้องอบรมครูสอนให้เข้าใจการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบดังกล่าวแล้ว ทำให้ครูทุกประสบการณ์ต้องเริ่มต้นศึกษาทำความเข้าใจไปพร้อม ๆ กัน ฉะนั้นทำให้ความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษาจึงอยู่ในระดับใกล้เคียงกันมาก และไม่มีความแตกต่างตามนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะ

ด้านครูสอนสังคมศึกษา

1. ครูสอนสังคมศึกษาควรจะได้เอาใจใส่ติดตามความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ จะช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพครู
2. ครูสังคมศึกษาควรนำเอาความรู้ วิทยาการ หรือเทคนิควิธีต่าง ๆ จากการนิเทศการสอนมาประยุกต์เพื่อจัดสภาพการเรียนการสอนสังคมศึกษาให้มีบรรยากาศที่ดีและทันสมัยกับสภาพการ ซึ่งจะเป็นการช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการศึกษาหาความรู้ทางสังคมศึกษามากขึ้น

3. ครูผู้สอนศึกษาควรรณาเอาวิธีเอนแบบใหม่ ๆ มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนสังคมศึกษาในหลักสูตรใหม่ให้มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

ด้านผู้บริหารโรงเรียน

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรเอาใจใส่ติดตามการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อจะได้เข้าใจความต้องการ ของครูสอนสังคมศึกษา ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการใช้สื่อที่ทันสมัย หรือการปรับปรุงสภาพแวดล้อม การเอาใจใส่ จะเป็นการช่วยบำรุงขวัญแก่ครูสังคมศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารควรจะมีการ เองเสริมให้มีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเป็นการพัฒนาแนวความคิดของครู

3. ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษานิเทศก์ ใ้จัดการนิเทศการศึกษา อย่างสม่ำเสมอ อันจะเป็นการช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ด้านศึกษานิเทศก์

1. ศึกษานิเทศก์ควรหาการนิเทศการสอน และติดตามผลการแนะนำของคณะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้นำเอาผลการนิเทศไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และถ้าเกิดปัญหาขึ้นศึกษานิเทศก์จะได้เสนอแนะวิธีการปรับปรุงแก้ไขได้ทันต่อเหตุการณ์

2. ศึกษานิเทศก์ควรเป็นผู้ประสานงานทางวิชาการระหว่างผู้บริหาร และครูสังคมศึกษาในเรื่องความต้องการ ในการนิเทศการสอนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน สังคมศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

3. ศึกษานิเทศก์ควรจัดการนิเทศการสอน โดยวิธีการศึกษานอกสถานที่ สัมมนาทางวิชาการแก่ครูสอนสังคมศึกษาอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ครูสังคมศึกษา

ได้มีโอกาสรับเอาความรู้ใหม่ ๆ และเทคนิคการสอนแบบใหม่ ๆ ให้แก่ครู อีกทั้งครูผู้สอน
 สังคมศึกษาจะได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งจะ
 เป็นการช่วยให้การเรียนการสอนสังคมศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ศึกษาวิเคราะห์กรณีเป็นผู้นำไปศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ รู้จักแสวงหา
 ประสบการณ์ ปักหลักประชาธิปไตยในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อารมณ์
 สุขุมเยือกเย็น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเมตตา กรุณา ยอมรับฟังความคิดเห็นหรือ
 ข้อเสนอแนะของผู้อื่น เพราะศึกษานิเทศก์คือผู้นำที่ช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครู
 จึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับของครูใจกว้างใจดี และสามารถนำ
 ความรู้ต่าง ๆ มาถ่ายทอดให้แก่ครูอย่างได้ผล และมีประสิทธิภาพ

ด้านการนิเทศการสอน

1. ในการจัดการนิเทศการศึกษา ควรจะให้มีการเชิญครูผู้มีผลงานการสอน
 ดีเด่น หรือนักวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศเข้าร่วมอบรมหรือสัมมนา
 เพื่อได้นำเอาความรู้วิชาการ ตลอดจนเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ ทันสมัยมา
 แลกเปลี่ยนกับครูสอนสังคมศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสม
 กับสภาพท้องถิ่น

2. ควรมีการจัดการนิเทศการสอนในลักษณะการศึกษานอกสถานที่ วิธีการ
 สาธิต และวิธีการประชุมกลุ่ม จะทำให้ครูมีความตื่นตัวทางวิชาการมากขึ้น ซึ่งจะเป็น
 แนวทางในการนำความรู้ประสบการณ์มาพัฒนาระบบการเรียน การสอนสังคมศึกษาให้มี
 ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ควรวัดอบรมแก่ครูสอนสังคมศึกษาในลักษณะ เป็นกิจกรรมต่อเนื่อง
 เกี่ยวกับเรื่อง หลักสูตร วิธีสอนและเทคนิคการสอน ความรู้ในเนื้อหาวิชาใหม่ ๆ
 การเตรียมการสอน การปรับปรุงวิธีสอน การวัดและการประเมินผล การเขียน

จุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา ความรู้เกี่ยวกับแหล่งวิชาการในชุมชน ความรู้ในเรื่องการใช้บำรุงรักษา และซ่อมแซมอุปกรณ์การสอนสังคมศึกษา และการสอนซ่อมเสริมรายวิชาสังคมศึกษา รวมทั้งการ รวบรวมข้อสอบวัดทักษะแต่ละด้าน เพื่อเป็นการกระตุ้นครูผู้สอนสังคมศึกษาให้รู้จักแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ในการปรับปรุง การ เปรียบการสอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยความต้องการ ในการนิเทศการสอนในวิชาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ฯลฯ
2. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบความต้องการ ในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา ระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
3. ควรมีการวิจัยในเรื่อง คุณภาพของการนิเทศการศึกษาและผู้ที่ได้รับการนิเทศการศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณี น้าเพชร วิธีปฏิบัติในการจัดนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 174 หน้า อัดสำเนา
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4
พ.ศ. 2520 - 2524 2520, 197 หน้า
- จุไรรัตน์ หมั่นพงษ์สถาพร การติดตามผลการนิเทศการศึกษาสายวิชาภาษาไทยใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516,
220 หน้า อัดสำเนา
- ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์ การปฏิบัติงานศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษา 11 วิทยานิพนธ์
ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 185 หน้า อัดสำเนา
- ชาวี มณีศรี การนิเทศการศึกษา โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา 2521, 288 หน้า
- ธีรเทพ ทองสถิตย์ ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 206 หน้า อัดสำเนา
- นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ "การนิเทศการศึกษา" เอกสารประกอบคำบรรยายในชั้นเรียน
วิชาหลักการนิเทศการสอน (คณะครุศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาคต้น
ปีการศึกษา 2519, 72 หน้า
- นาฏเจลิยว สุมาวงศ์ และคนอื่น ๆ การนิเทศการศึกษา โรงพิมพ์มิตรสยาม
2516, 236 หน้า
- นิพนธ์ ไชยพานิช "การนิเทศแบบคลีนิก" บริหารสัมพันธ์ 26 ชเนศวรการพิมพ์
2526, 92 หน้า
- บุรณัยก แสงศิริกุล การศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง
ในกระทรวงศึกษาธิการ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512,
103 หน้า อัดสำเนา

บุษกร เพชรวิวรรธน์ วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย สำนักทดสอบทางการศึกษา

และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 138 หน้า

พนัส หันนาคินทร์ หลักบริหารโรงเรียน โรงพิมพ์วัฒนาพานิช พระนคร 2513,
148 หน้า

ภิญโญ สาร หลักบริหารการศึกษา วัฒนาพานิช 2519, 536 หน้า

ภณิกา กุศลกุล โปรแกรมการเตรียมครูระดับปริญญาตรีเพื่อสอนวิชาสังคมศึกษา

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 243 หน้า อัดสำเนา

มหาวิทยาลัย, ทบวง ประกาศเรื่อง การสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
ของรัฐประจำปีการศึกษา 2527 2526

ระเบียบ เพชรประสิทธิ์ ปัญหาการนิเทศการศึกษาในจังหวัดพระนครและจังหวัดใกล้เคียง

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 64 หน้า อัดสำเนา

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ สถิติวิทยาทางการศึกษา วัฒนาพานิช
2522, 286 หน้า

ละออง เล็งประชา การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และทัศนคติวิทยาศาสตร์ในการสอน

วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องสิ่งมีชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบเรียนโปรแกรม

กับการสอนตามปกติ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2519, 31 หน้า อัดสำเนา

วิจิตร วรุตบางกูร กาญจนนา ศรีกาฬสินธุ์ และสุพิชญา ชีระกุล การนิเทศ

การศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์พิมพ์แสง 2519, 210 หน้า

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ชีระกุล การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา

เบื้องต้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2520, 178 หน้า

วิจิตร อนวัชพันธ์ การสำรวจคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญ วิทยานิพนธ์

กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 46 หน้า อัดสำเนา

วิเชียร เกตุสิงห์ สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย กองวิจัยการศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พิมพ์ครั้งที่ 4 2521, 150 หน้า

วีระ บุญยะนิवास "An Application of Advanced Technology
to the Education System of A Developing Nation,"

ใน ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หน้า 150 -
167 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2517

ศักดิ์สุบรรณ สังกาพันธ์ บทบาทของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของครูที่ได้รับการนิเทศ
การศึกษา วิทยานิพนธ์ รป.ม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2512,
176 หน้า อักสำเนา

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ คู่มือครูวิชาสังคมศึกษาสำหรับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 จงเจริญการพิมพ์ 2521, 20 หน้า

สมบุรณ์ จิตพงศ์ เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสังคมศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2523, 140 หน้า

สมศักดิ์ ศรีมานโชน การมัธยมศึกษา พระนคร : สำนักพิมพ์โอเดียนส์ไตร์ 2524,
285 หน้า

สังค อุทรานันท์ การจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ กรุงเทพฯ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 108 หน้า

สามัญศึกษา, กรม กองส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษา "แผนการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2520" สภาการศึกษาแห่งชาติ 11(4) : 107 - 130 เมษายน-
พฤษภาคม 2520

_____ บันทึกการนิเทศการศึกษา 2526 จงเจริญการพิมพ์ 2526, 531 หน้า

- สามัญศึกษา, กรม หน่วยศึกษานิเทศก์ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการศึกษา
กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2519 พระนคร โรงพิมพ์การศาสนา 2519, 55 หน้า
- สาย ภาณุรัตน์ "การนิเทศการศึกษาคืออะไร" ใน คู่มือนิเทศการศึกษา หน้า
 11 - 13 แผนกการพิมพ์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา 2511
- สำนักงานภาคศึกษา 8 บทบาทของศึกษานิเทศก์ประจำภาคและจังหวัดในภาคศึกษา 8
 2515, 85 หน้า
- เสกสรร นาควงศ์ บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษา วิทยานิพนธ์
 ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 123 หน้า อัดสำเนา
- โสมณ รอดทอง ปัญหาในการปฏิบัติตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษา
ประจำจังหวัด ปรินญาณิพนธ์ กก.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2521, 113 หน้า อัดสำเนา
- อนันต์ ศรีโสภณ สถิติเบื้องต้น โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพฯ 2521,
 396 หน้า
- อาคม จันทสุนทร "การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน" ใน ผู้บริหารกับ
การนิเทศการศึกษา และการดำเนินงานทางวิชาการของโรงเรียน หน้า 10
 ฝ่ายนิเทศการสอน เขตศึกษา 6 ลพบุรี 2519
- เอกวิทย์ ณ ถลาง "กรมวิชาการสวดครุฑ สอนไม่เป็นเร่งแค้น" เสียงปวงชน
 11 มีนาคม 2523 หน้า 4
- Adams, Harold P. and Frank G. Dickey. Basic Principles
of Supervision. New York, American Book Company, 1953.
 320 p.
- Albert, Hetzel M. "Role Perceptions and Attitude of
 Supervisors Principals and Teachers toward Supervision
 in the Elementary Schools of the Archdiocese of
 Philadelphia," Dissertation Abstracts International.
 39(October, 1978) 1953 A.

- Briggs, Thomas H. and Joseph Justman. Improving Instruction Through Supervision. New York, Mcmillan, 1952. 523 p.
- Carlton, Cecil Glover. "Role of Instructional Supervisors as Perceived by Teacher and Principals in Selected Florida Elementary Schools," Dissertation Abstracts International. A Humanities and Social Sciences. 31(9) 4406 - A, March, 1971.
- Douglass, Earl R., and others. Democratic Supervision in Secondary Schools. Cambridge The Riverside Press, 1953. 235 p.
- Desai, D.M. Some Concepts and Terms in Educational Administration. Baroda M.S.U. Press, 1963. 452 p.
- Eye, Glen G., and others. Supervision of Instruction. New York American Book Company, 1971. 485 p.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill Book Company, 1966. 446 p.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd.ed., New York, McGraw-Hill, 1957. 681 p.
- Guilford, J.P. Fundamental Statistics in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill, Inc., 1965. 605 p.
- Gwynn, John Minor. Theory and Practice of Supervision. (New York) Dodd, Mead & Company, 1961. 473 p.
- Hammock, Robert C. and Owings, Ralph S. Supervising Instruction in Secondary School. New York, McGraw-Hill Book Co., 1955. 320 p.
- Harris, Ben N. In-Service Education, a Guide to Better Practice. Englewood Cliffs, Prentice-Hill, 1963. 432 p.
- Harris, Chester W. and Marie R. Liba. Encyclopedia of Educational Research. 3rd.ed., New York, Macmillan Company, 1960. 1564 p.
- Hicks, Hanne John. Educational Supervision in Principle and Practice. New York, Ronald Press, 1960. 434 p.

- Lindemann, Charles B. "Communication Between Teachers and Supervisors," Dissertation Abstracts International. 31 (March, 1971) 4422 A.
- Lindquist, E.F. Design and Analysis of Experiments in Psychology and Education. Boston, Houghton Mifflin Company, 1956. 3939 p.
- Malone, Bobby C. "Supervisory Practices of Principals in Selected Secondary School in Mississippi," Dissertation Abstracts International. 32 (September, 1971) 1233 A.
- Mekean, Robert C. and Mills, H.H. The Supervisor. Delhi Prentice-Hall, 1965. 412 p.
- Mernerney, Chester J. Education Supervision. New York McGraw-Hill Book Co., 1951. 354 p.
- Sibbitt Jr., Alva L. "Principals and Teachers' Perceptions of Supervisory Practices in Selected Small Public High Schools of Indiana," Dissertation Abstracts International. 32 (May, 1972) 6033 A.
- Wiles, Kimball. Supervision for Better School. 3rd.ed., Englewood Cliffs, Prentice-Hall, Inc., 1957. 348 p.
- Wiles, Kimball and John T. Lovell. Supervision for Better Schools. New Jersey, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1975. 328 p.
- Winer, B.J. Statistic Principals in Experimental Design. New York, McGraw-Hill Book Company, 1971. 672 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

12 มีนาคม 2527

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการทบทวนแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์สอนวิชาสังคมศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

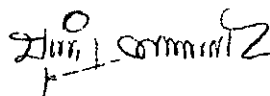
ด้วยข้าพเจ้า นายบุญนา นวลละออง นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการมัธยมศึกษา
(การสอนสังคมศึกษา) มศว ประสานมิตร กำลังหาวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความต้องการ
ในการนิเทศการสอนสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3"
โดยมี

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ จิตพงศ์ เป็นประธาน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรูเนตร อัครสวัสดิ์ เป็นกรรมการ

งานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน
วิชาสังคมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคต ข้อคิดเห็นของท่านในการทำแบบสอบถาม
จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อตัวท่าน และสถาบันของท่านแต่ประการใด ข้อคิดเห็น
ยิ่งเป็นจริงหรือใกล้เคียงความเป็นจริงมากเท่าใด ผลการวิจัยยิ่งจะมีค่าและประโยชน์
มากเท่านั้น

ข้าพเจ้าปรารถนาอย่างยิ่งที่จะได้รับการอนุเคราะห์ ในการตอบ
แบบสอบถามจากท่าน พร้อมนี้ขอขอบพระคุณในการสละเวลาอนุเคราะห์ข้าพเจ้า
เพื่อให้งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จและโปรดนามแบบสอบถามที่ตอบแล้วส่งคืนผู้วิจัย ภายใน
วันที่ 30 มิถุนายน 2527 ขอขอบพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญนา นวลละออง)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการมัธยมศึกษา

(การสอนสังคมศึกษา)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามวัดความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามโดยทั่วไปมี 16 ข้อ โดยให้ท่านกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง . หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศการสอนสังคมศึกษา โดยให้ท่านกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความ ซึ่งตรงกับความรู้สึกหรือความต้องการของท่าน ที่เป็นจริงสำหรับตัวท่านมี 8 ตอน ๑๐ ข้อ โดย

ถ้าท่านตอบมากที่สุด	แสดงว่า	ท่านมีความต้องการในการนิเทศด้านนั้นมากที่สุด
ถ้าท่านตอบมาก	แสดงว่า	ท่านมีความต้องการในการนิเทศด้านนั้นมาก
ถ้าท่านตอบปานกลาง	แสดงว่า	ท่านมีความต้องการในการนิเทศด้านนั้นปานกลาง
ถ้าท่านตอบน้อย	แสดงว่า	ท่านมีความต้องการในการนิเทศด้านนั้นน้อย
ถ้าท่านตอบน้อยที่สุด	แสดงว่า	ท่านมีความต้องการในการนิเทศด้านนั้นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด เกี่ยวกับความต้องการอื่น ๆ และข้อเสนอแนะ มี 6 ข้อ โดยให้ท่านกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง....หรือเติมข้อความตามความคิดเห็นของท่าน

2. ของสุดท้ายของแต่ละข้อ เป็นช่องสำหรับผู้วิจัยให้คะแนนจากคำตอบ ท่านไม่ต้องทำเครื่องหมายใด ๆ ทั้งสิ้น
3. คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัยทางด้านการเรียนการสอนสังคมศึกษา ขอให้ท่านโปรดตอบตามความรู้สึกต้องการที่เป็นจริง ให้ครบทุกข้อ

คำตอบดังกล่าวจะไม่เกิดความเสียหายต่อท่านแต่ประการใด และผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ

4. เมื่อท่านตอบและตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว โปรดนำส่งคืนผู้แจกแบบสอบถาม เพื่อรวบรวมส่งกลับคืนไปยังผู้วิจัยต่อไป

ตอนที่ 1

รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

1. เพศ . . . ชาย หญิง
2. ปัจจุบันท่านมีอายุ

. ก. 20 - 24 ปี	 จ. 40 - 44 ปี
. . ข. 25 - 29 ปี	 ฉ. 45 - 49 ปี
. . . ค. 30 - 34 ปี	 ช. 50 - 54 ปี
. . . ง. 35 - 39 ปี	 ซ. 55 - 59 ปี
3. สถานภาพสมรส . . . สมรส . . . โสด
4. จำนวนนักเรียนในโรงเรียนของท่าน

. . ก. 500 คนหรือน้อยกว่า
. . ข. 501 - 1,500 คน
. . ค. 1,500 คนขึ้นไป
5. วุฒิ

. . ก. สูงกว่าปริญญาตรี
. . . . ข. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
. . . ค. อนุปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
. . . . ง. ต่ำกว่าอนุปริญญาตรี

6. ประสบการณ์ในการสอนวิชาสังคมศึกษา
- . ก. ต่ำกว่า 10 ปี
 - . ข. 10 ปี หรือสูงกว่า
7. ท่านต้องสอนวิชาสังคมศึกษาสัปดาห์ละ
- ก. 1 - 6 คาบ
 - . . . ข. 7 - 12 คาบ
 - . . . ค. 13 - 18 คาบ
 - . . . ง. 19 - 24 คาบ
 - . . . จ. 25 - 30 คาบ
8. ท่านสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้น
- . . ก. เฉพาะระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 - . . ข. เฉพาะระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - . . . ค. ทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย
9. ท่านสอนวิชาสังคมศึกษาเพราะ
- . . ก. ใจสมัคร
 - . . ข. ผู้บังคับบัญชามอบหมาย
 - . . ค. ทำการสอนแทนชั่วคราว
 - . . . ง. สอบบรรจุได้หัวข้อวิชานี้
 - จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
10. ท่านไม่ยอมสอนวิชาสังคมศึกษาเพราะ
- . ก. ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้สอน
 - . . ข. เห็นว่าเป็นวิชาที่น่าเบื่อหน่าย
 - . . ค. ต้องเตรียมการสอนมาก

- ง. ไม่ได้ศึกษาวิธีสอนเกี่ยวกับวิชานี้มาโดยตรง
 ... จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

11. วิชาเอก หรือสาขาวิชาที่ท่านได้ศึกษามา

- ก. ภูมิศาสตร์
 ข. ประวัติศาสตร์
 ค. สังคมศึกษา
 ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. งานพิเศษอื่น ๆ ที่ท่านทำนอกเหนือจากการสอนคือ

- . . . ก. งานธุรการ
 . . ข. การเงิน
 . . ค. งานวิชาการ
 . . ง. การแนะแนว
 . จ. หัวหน้าหมวดวิชา
 . . ฉ. ฝ่ายกิจกรรมโรงเรียน
 . . ช. งานประจำชั้นเรียน
 . ซ. งานฝ่ายปกครอง
 . . ฅ. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

13. ท่านคิดว่าท่านมีความรู้ในวิชาสังคมศึกษาพอที่จะสอนนักเรียนระดับนี้เพียงใด

- . . . ก. ค่อนข้างมาก
 . . ข. ค่อนข้างน้อย
 . . ค. พอใช้
 . ง. ยังต้องการความรู้เพิ่มเติมอีกมาก
 .. จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

14. ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนครูที่มีผลต่อการสอนของท่านเป็นอย่างไร
- . ก. เพื่อนครูให้ความร่วมมือในการทำงานที่
 - . . ข. เพื่อนครูให้ความร่วมมือเป็นบางครั้ง
 - . . . ค. ต่างคนต่างทำงานไม่ยุ่งเกี่ยวกับกัน
 - . . . ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
15. สุขภาพของท่านในปัจจุบันเป็นอย่างไร
- ... ก. แข็งแรง
 - . . . ข. เจ็บป่วย แต่ไม่ร้ายแรง
 - . . ค. มีโรคประจำตัวต้องอยู่ในความดูแลของแพทย์
 - . . . ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ)
16. ท่านเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาจากหน่วยศึกษานิเทศก์หรือสถาบันอื่น ๆ มากน้อยเพียงใด
- ... ก. บ่อยมาก
 - . ข. บ่อย
 - ... ค. น้อย
 - ง. ไม่เคย

ตอนที่ 2

เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้ถามเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศการสอน วิชาสังคมศึกษา ในด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด

1. ด้านหลักสูตร และการสอน

1.1 ความต้องการการช่วยเหลือในด้านการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา

ด้านการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	คะแนน
1 การวางแผนการสอนเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลา						
2 การใช้คู่มือครูใดตรงกับจุดมุ่งหมาย						
3 การลำดับเนื้อหาให้สัมพันธ์กัน						
4 การลำดับเนื้อหาให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น						
5 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนสนใจเรียน						
6 การใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น						
7 วิธีการสอนให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์						
8 วิธีการค้นคว้าเนื้อหาเพิ่มเติมเพื่อประกอบการสอน						
9 วิธีการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนสอน						

ด้านการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชา สังคมศึกษา	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	คะแนน
10. วิธีการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม						
11. วิธีการในการพัฒนาหลักสูตรระดับ ห้องเรียน						

1.2 ความต้องการการช่วยเหลือในด้านวิธีสอนและเทคนิคการสอน

ด้านวิธีสอนและเทคนิคการสอน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	คะแนน
1. เทคนิคในการนำเข้าสู่บทเรียน						
2. เทคนิคในการดำเนินการสอน						
3. เทคนิคในการสร้างสิ่งกั๊						
4. เทคนิคในการบรรยาย						
5. เทคนิคในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า						
6. เทคนิคในการควบคุมชั้นเรียน						
7. เทคนิคในการเร้าความสนใจ						
8. เทคนิคในการให้แรงเสริม						
9. เทคนิคในการรวมกลุ่มอภิปราย						
10. เทคนิคในการตั้งคำถาม						

ด้านวิธีสอนและเทคนิคการสอน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	คะแนน
11. เทคนิคในการสรุปผลบทเรียนและการประเมินผล						
12. เทคนิคในการตั้งวัตถุประสงค์ในการสอน						
13. การวางแผนและวัดกิจกรรมในการสอน						
14. เทคนิคในการนำวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ มาใช้						

1.3 ความต้องการการช่วยเหลือในด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ในการประกอบการสอน

ความต้องการการช่วยเหลือในด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ในการประกอบการสอน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	คะแนน
1. ความรู้ในการเลือกใช้อุปกรณ์การสอน						
2. ความรู้ในการจัดเลือกใช้อุปกรณ์การสอน						

ความต้องการการช่วยเหลือในด้าน การใช้สื่อและอุปกรณ์ในการประกอบ การสอน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	คะแนน
3. ความรู้ในการจัดเก็บอุปกรณ์การสอน						
4. ความรู้ในการเก็บรักษาอุปกรณ์ การสอน						
5. ความรู้ในการใช้วัสดุในท้องถิ่น จัดทำอุปกรณ์การสอน						
6. ความรู้ในการซ่อมอุปกรณ์ที่ชำรุด						
7. ความรู้ในการจัดห้องสังคมศึกษา						
8. ความรู้ในการเบิกจ่ายเงินเพื่อซื้อ วัสดุสิ้นเปลือง						
9. ความรู้ในการเลือกใช้อุปกรณ์ให้ เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอน						
10. ความรู้ในการหาเอกสารประกอบการ สอนรายวิชา						
11. ความรู้ในการเลือกหนังสือประกอบ การเรียน						

1.4 ความต้องการการช่วยเหลือในด้านการวัดผลและการประเมินผล

ความต้องการในการช่วยเหลือ ในด้าน การวัดผลและการประเมินผล	จาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	คะแนน
1 การสร้างข้อสอบวัดความรู้ความจำ						
2. การสร้างข้อสอบวัดการนำไปใช้						
3. การสร้างข้อสอบวัดการวิเคราะห์						
4. การสร้างข้อสอบวัดการสังเคราะห์						
5. การสร้างข้อสอบวัดการประเมินค่า						
6 การวิเคราะห์ข้อสอบ						
7. การวัดในภาคปฏิบัติ						
8 การสร้างข้อสอบให้ครอบคลุมถึง จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม						
9. ความสำคัญและความจำเป็นของ กระบวนการวัดผล						
10 วิธีการประเมินผลที่ใช้ในการเรียน การสอน						
11 การส่งเสริมในการใช้แบบทดสอบ ใหม่ ๆ						
12. การสร้างธนาคารข้อสอบในโรงเรียน						
13. การใช้ข้อสอบมาตรฐานในการวัด และประเมินผลนักเรียน						
14. การใช้ผลการสอบเพื่อคัดเกรด						

2 ด้านเทคนิค การนิเทศการสอน

2.1 ความต้องการในด้านวิธีการนิเทศการสอน

วิธีการนิเทศการสอนที่ ^๑ ท่านต้องการ ให้ ^๒ ผู้ ^๓ นิเทศ ^๔ ใช้กับ ^๕ ท่าน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	คะแนน
1. วิธีการบรรยาย						
2. วิธีการอภิปราย						
3. วิธีการสัมมนา						
4. วิธีการประชุมกลุ่ม						
5. วิธีการเยี่ยมชั้นเรียน						
6. วิธีการสาธิต						
7. วิธีการจัดนิทรรศการ						
8. วิธีการศึกษานอกสถานที่						
9. วิธีการสัมภาษณ์						
10. วิธีการประชุมปฏิบัติการ						

2.2 ความต้องการให้มีการจัดบุคลากรที่จะทำภาระนิเทศการสอน

บุคลากรที่ท่านต้องการให้ทำภาระนิเทศ การสอนแทนท่าน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	คะแนน
1. ครูผู้ร่วมงานในหมวดวิชาในโรงเรียน เดียวกัน						
2. หัวหน้าหมวดสังคมศึกษาในโรงเรียน ของท่าน						
3. ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการในโรงเรียน ของท่าน						
4. ผู้บริหารโรงเรียน						
5. ครูในหมวดสังคมศึกษาของโรงเรียน อื่น						
6. ศึกษานิเทศก์จากเขตการศึกษา						
7. ศึกษานิเทศก์จากกรมสามัญศึกษา						
8. วิทยากรจากกรมวิชาการ						
9. นักวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศ						
10. ครูผู้มีผลงานการสอนสังคมศึกษา ดีเด่น						

2 3 คุณสมบัติของผู้ที่จะหาการนิเทศการสอนที่ท่านต้องการ

คุณสมบัติของผู้นิเทศการสอนที่ท่านต้องการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	คะแนน
1. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูง						
2. เป็นผู้ที่มีวุฒิสูง						
3. เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี						
4. เป็นผู้ที่มีความเมตตา กรุณา						
5. เป็นผู้ที่ชอบทำงานแบบสั่งการ						
6. เป็นผู้ที่ยึดหลักประชาธิปไตยในการทำงาน						
7. เป็นผู้ที่เคร่งครัดในระเบียบวินัย						
8. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์						
9. เป็นผู้ที่มีอารมณ์สุ่ม เยือกเย็น						
10. เป็นผู้ที่ไม่ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ						

2.4 ความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาในการฝึกอบรม หรือนิเทศ

เนื้อหาที่ด้านต้องการได้มีในการฝึกอบรม หรือนิเทศ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	คะแนน
1. ด้านหลักสูตร						
2. ความรู้ในเนื้อหารายวิชาใหม่ ๆ						
3. วิธีสอนและเทคนิคการสอน						
4. การวัดผลและประเมินผล						
5. การเตรียมการสอน						
6. การปรับปรุงวิธีสอน						
7. การสอนซ่อมเสริมรายวิชาสังคมศึกษา						
8. การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ รายวิชา						
9. การใช้และการซ่อมอุปกรณ์วิชา สังคมศึกษา						
10. ความรู้เกี่ยวกับแหล่งวิชาการใน ชุมชน						

ตอนที่ 3

ความต้องการอื่น ๆ และข้อเสนอแนะ

- โปรดเติมเครื่องหมายหรือข้อความลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน
1. ถ้าท่านมีโอกาสปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนสังคมศึกษา ท่านจะปรับปรุงสิ่งใดก่อน (เลือกตอบได้หลายข้อ)
 - ก. หลักสูตร และกระบวนการสอน
 - ข. หนังสือประกอบการสอน
 - ค. อุปกรณ์การสอน
 - ง. หนังสืออ่านประกอบ
 - จ. วิธีสอน
 - ฉ. การจัดห้องเรียน
 - ข. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
 2. รายวิชาใดบ้างที่ท่านเห็นว่าควรได้รับการปรับปรุงทั้งในค่านเนื้อหาและวิธีการสอน
 - ก.
 - ข.
 - ค.
 - ง.
 3. ความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการสอนในหมวดของท่าน คือ (เลือกตอบได้หลายข้อ)
 - ก. ให้มีครูอาจารย์พอเพียง
 - ข. งานพิเศษไม่ควรมากเกินไป

- .. ค. สอนวิชาที่ตรงกับความสามารถและความถนัด
- . . . ง. ให้อาจารย์ในหมวดสามักก็กัน
- จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ)
4. ท่านคิดว่าท่านมีความต้องการอย่างไร ในการปรับปรุงการเรียนการสอนสังคมศึกษา
ในโรงเรียนของท่านมากที่สุด
- .. . ก. ให้ผู้บริหารส่งเสริม และสนับสนุนให้มาก
- ... ข. ให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ร่วมงาน
- . ค. ให้มีงบประมาณในการปรับปรุงการเรียนการสอนเพียงพอ
- .. ง. ให้ครูอาจารย์มีความรู้ในระดับเดียวกัน
- จ. ปรับพื้นฐานความรู้ของนักเรียนได้พอ ๆ กัน
5. ความต้องการอื่น ๆ ที่ท่านต้องการนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วคือ
- .. . ก.
- . . ข.
- ... ค.
- .. ง.
6. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษาดังนี้คือ
- 1
- 2
- 3
4.

ภาคผนวก ข

โรงเรียนกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัดชุมพร

1. โรงเรียนศรียาง
2. โรงเรียนปากน้ำหลังสวนวิทยา
3. โรงเรียนปะทิว

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. โรงเรียนสุราษฎร์ธานี
2. โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา
3. โรงเรียนไชยาวิทยา
4. โรงเรียนเวียงสระ
5. โรงเรียนพระแสงวิทยาคม
6. โรงเรียนพรพิ์พิทยาคม
7. โรงเรียนนาสาร

จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช
2. โรงเรียนโยธินบำรุง
3. โรงเรียนร่อนพิบูลย์ (ว.เกษมศิสุนทราภิวัฒน์)
4. โรงเรียนทุ่งใหญ่วิทยาคม
5. โรงเรียนชะอวด
6. โรงเรียนสตรีทุ่งสง
7. โรงเรียนคีรีราษฎร์พัฒนา
8. โรงเรียนช้างกลางประชาอุทิศ
9. โรงเรียนสามตามลประชาสรรค์
10. โรงเรียนนาบอน

จังหวัดพัทลุง

- 1 โรงเรียนพัทลุง
2. โรงเรียนสตรีพัทลุง
3. โรงเรียนพัทลุงพิทยาคม
- 4 โรงเรียนตะโหมด
5. โรงเรียนเขาชัยสน
- 6 โรงเรียนกงหราพิชากร
7. โรงเรียนกรือบรสตพิทยาคม
8. โรงเรียนนาขลาดวิทยากร
- 9 โรงเรียนป่าบอนพิทยาคม
- 10 โรงเรียนหารเทา
- 11 โรงเรียนปากพะยูนเฬพิยาการ

จังหวัดสงขลา

1. โรงเรียนหาดใหญ่วิทยายัย
2. โรงเรียนบรมมโฆนิต
3. โรงเรียนวรรณารัเณวม
4. โรงเรียนเทพา
- 5 โรงเรียนระโนดวิทยา
- 6 โรงเรียนสามบ่อวิทยา
7. โรงเรียนเทพพิทยาภาณุมาถ
8. โรงเรียนสละทิงพระชนูปถัมภ์
9. โรงเรียนนาทวีพิทยาคม